

Spis treści

1. INFORMACJE OGÓLNE	1
2. OPIS REALIZACJI ZADAŃ	4
2.1. Pomoc dla dzieci i młodzieży.	4
2.1.1. działania profilaktyczne:	4
2.1.2. działania interwencyjne i pomocowe:	5
2.1.3. pomoc dzieciom niepełnosprawnym	5
2.1.4. pomoc na rzecz rodzin zastępczych	6
2.1.5. całodobowe placówki opiekuńczo- wychowawcze	7
2.1.6. Usamodzielnianie wychowanków placówek i rodzin zastępczych	9
2.2. Działania na rzecz rodziny z trudnościami życiowymi (konflikty, przemoc, bezrobocie)	9
2.2.1. Pomoc dla rodzin z problemem przemocy oraz dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.	10
2.2.2. Świadczenia finansowe przeznaczone dla rodzin z problemami bytowymi.	12
2.2.3. Pomoc rodzinom z problemem bezrobocia:	12
2.3. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym	14
2.3.1. Poradnictwo i praca socjalna	15
2.3.2. Działania interwencyjne na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi	15
2.3.3. Świadczenia dla osób starszych i niepełnosprawnych:	15
2.3.4. Usługi opiekuńcze	16
2.3.5. Dzielne ośrodki wsparcia	16
2.3.6. Środowiskowe Domy Samopomocy	17
2.3.7. Miejskie Dzielne Domy Pomocy Społecznej	18
2.3.8. Rehabilitacja społeczna i zawodowa	18
2.3.9. Domy Pomocy Społecznej	21
2.3.10. Orzekanie o stopniu niepełnosprawności.	23
2.4. Inne działania na rzecz osób i rodzin	24
2.4.1. poradnictwo i praca socjalna	24
2.4.2. świadczenia materialne:	25
2.5. Pomoc osobom bezdomnym	25
2.6. Współpraca z Radami Dzielnic i organizacjami pozarządowymi w ramach:	27
2.6.1. realizacji zadań priorytetowych dzielnic	27
2.6.2. Współrealizacja z Radami Dzielnic zadań pomocy społecznej	30
2.7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w ramach Konkursu Grantowego.	31
2.8. Współpraca z innymi jednostkami działającymi na polu pomocy społecznej	40
3. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I KADROWA MOPS.	42
4. DOSKONALENIE ZAWODOWE	46
5. INNE DZIAŁANIA	48
6. PODSUMOWANIE	53

1. INFORMACJE OGÓLNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej powołany został uchwałą Rady Miasta nr XXXIII/228/91 z dnia 14 października 1991 roku i do końca 1998 roku realizował zadania pomocy społecznej Gminy Miasta Krakowa.

1.1. Do końca 1998 roku MOPS realizował zadania własne i zlecone gminy z zakresu pomocy społecznej. Należały do nich m. in.: praca socjalna, poradnictwo specjalistyczne, świadczenie usług opiekuńczych- w tym specjalistycznych, przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych- w tym na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej, zasiłków stałych, renty socjalnej, zasiłków okresowych, gwarantowanych okresowych i specjalnych okresowych, zasiłków dla kobiet w ciąży i wychowujących dzieci, zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych przyznawanie pomocy rzeczowej, przyznawanie i wypłacanie zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie, prowadzenie ośrodków wsparcia dziennego pobytu- w tym dziennych domów pomocy społecznej oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki, udzielanie schronienia, posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym, sprawienie pogrzebu, opłacanie składek na ubezpieczenie społeczne, osobom pobierającym zasiłek stały, stały wyrównawczy, gwarantowany zasiłek okresowy, rentę socjalną, organizowanie, prowadzenie lub nadzór nad prowadzeniem środowiskowych domów samopomocy, przyznawanie i wypłacanie kombatantom i innym osobom uprawnionym pomocy pieniężnej.

1.2. W roku 1999 nastąpiły istotne zmiany w zakresie zadań pomocy społecznej. Zmiany te wprowadzone zostały w dwóch kierunkach:

- 1) Zmiany wynikające z założeń całości reformy ustrojowej państwa:
  - a) przenoszenie całości kompetencji i zadań administracji (a więc również w zakresie pomocy społecznej) dotyczących bezpośrednio obywateli przede wszystkim na szczebel powiatowy. Jednocześnie na szczeblu powiatowym umiejscowiona jest realizacja zadań, których nie jest w stanie realizować gmina. Przykłady takich zadań to organizowanie usług w domach pomocy społecznej, prowadzenie ośrodków interwencji kryzysowej czy też poradnictwo specjalistyczne;
  - b) umiejscowienie na szczeblu samorządu województwa zadań pomocy społecznej o charakterze rozwojowo-promocyjnym i wspierającym inicjatywy w zakresie nowych rozwiązań- także w szerszym wymiarze polityki społecznej na terenie województwa;
  - c) ograniczenie zadań pomocy społecznej wojewody do zadań nadzorczo- kontrolnych;
- 2) poszerzania zakresu zadań pomocy społecznej jako instytucji polityki społecznej państwa, w sposób zwiększający możliwość kompleksowych działań pomocowych.

Do tych zmian należą:

- a) przeniesienie do zadań z zakresu pomocy społecznej zadań będących do tej pory elementem systemu oświaty:
  - rodzin zastępczych;
  - pomocy usamodzielniającym się wychowankom niektórych instytucji opieki nad dzieckiem;
  - prowadzenia placówek opiekuńczo-wychowawczych

- b) wskazanie jednostek organizacyjnych pomocy społecznej jako jednostek które mają realizować niektóre zadania z zakresu rehabilitacji osób niepełnosprawnych oraz orzecznictwa o stopniu niepełnosprawności.

Dokonane zmiany mają bardzo poważne konsekwencje dla pomocy społecznej jako całości. Przede wszystkim ubóstwo (zła sytuacja finansowa) przestała być elementem koniecznym, łączącym wszystkie osoby pomocy społecznej.

Rok 1999 był rokiem przełomowym i szczególnie ważnym dla pomocy społecznej w kraju jak i dla Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie.

W związku z zaistniałymi zmianami z dniem 1 stycznia 1999 roku **MOPS przejął realizację szeregu zadań Miasta Krakowa jako miasta na prawach powiatu.** Do najważniejszych należą prowadzenie domów pomocy społecznej oraz placówek opiekuńczo-wychowawczych, organizowanie opieki w rodzinach zastępczych, orzecznictwo o stopniu niepełnosprawności, a także rehabilitacja zawodowa i społeczna. Szczegółowy wykaz zadań określa załącznik nr 1.

Konsekwencje zmian ujęte zostały w koncepcję całościowej realizacji zadań publicznych o charakterze pomocowym na terenie Miasta Krakowa. Uchwałą Rady Miasta Krakowa Nr XIII/106/99 z dnia 17 marca 1999 roku został powołany System Pomocy Społecznej Miasta Krakowa, a Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej określony został podstawową jednostką organizacyjną Systemu, koordynującą jego prawidłowe funkcjonowanie (Załącznik nr 2).

Uchwała Rady Miasta o Systemie Pomocy Społecznej wraz z uchwałą dotyczącą Statutu MOPS Nr XIII/106/99 z dnia 17 marca 1999 zostały umieszczone na stronie internetowej Miasta Krakowa i dzięki temu były wykorzystywane w innych miastach, oraz służyły za materiały do publikacji.

1.3. Zadania MOPS w 1999 roku obejmowały nadzór nad:

- 1) miejskimi jednostkami organizacyjnymi:
  - a) 15 domów pomocy społecznej (2180 miejsc),
  - b) Miejskie Dzielne Domy Pomocy Społecznej (365 miejsc),
  - c) 1 środowiskowy dom samopomocy (40 miejsc),
  - d) 12 placówek opiekuńczo-wychowawczych (np. domów dziecka) (571 miejsc),
  - e) Ośrodek Interwencji Kryzysowej (23 interwencyjne miejsca hostelowe);
- 2) innymi jednostkami organizacyjnymi prowadzonymi przez organizacje pozarządowe, których działalność jest finansowana, lub dofinansowana przez Miasto Kraków:
  - a) 2 domy pomocy społecznej (96 miejsc),
  - b) 5 całodobowych placówek opiekuńczo-wychowawczych (159 miejsc),
  - c) 9 warsztatów terapii zajęciowej (247 miejsc),
  - d) 3 środowiskowe domy samopomocy (65 miejsc),
  - e) 5 placówek pomocy bezdomnym (360 miejsc noclegowych),
  - f) Schronisko dla Ofiar Przemocy (60 miejsc),
  - g) 7 świetlic socjoterapeutycznych (377 miejsc).

Szczegółowy wykaz elementów systemu pomocy społecznej określa załącznik nr 4.

W 1999 roku z różnych form pomocy społecznej realizowanych przez MOPS skorzystało łącznie 26 298 gospodarstw domowych, co stanowi około 62 tys. osób. Z pomocy w formie usług i świadczeń finansowych skorzystało 22 610 gospodarstw domowych, natomiast pracą socjalną objętych było 4 180 rodzin.

Biorąc pod uwagę fakt, że według stanu na dzień 31 grudnia 1998 roku w Krakowie mieszkało 741 tys. osób, w strefie zainteresowania systemu pomocy społecznej w 1999 roku znalazło się ok. 8,5 % ogółu mieszkańców.

W celu realizacji zadań pracownicy socjalni MOPS 56 609 razy rozpoznawali sytuację bytową osób. Wydano łącznie 80 037 decyzji administracyjnych w sprawie świadczeń pomocy społecznej, oraz zaksięgowano 70 045 dokumentów.

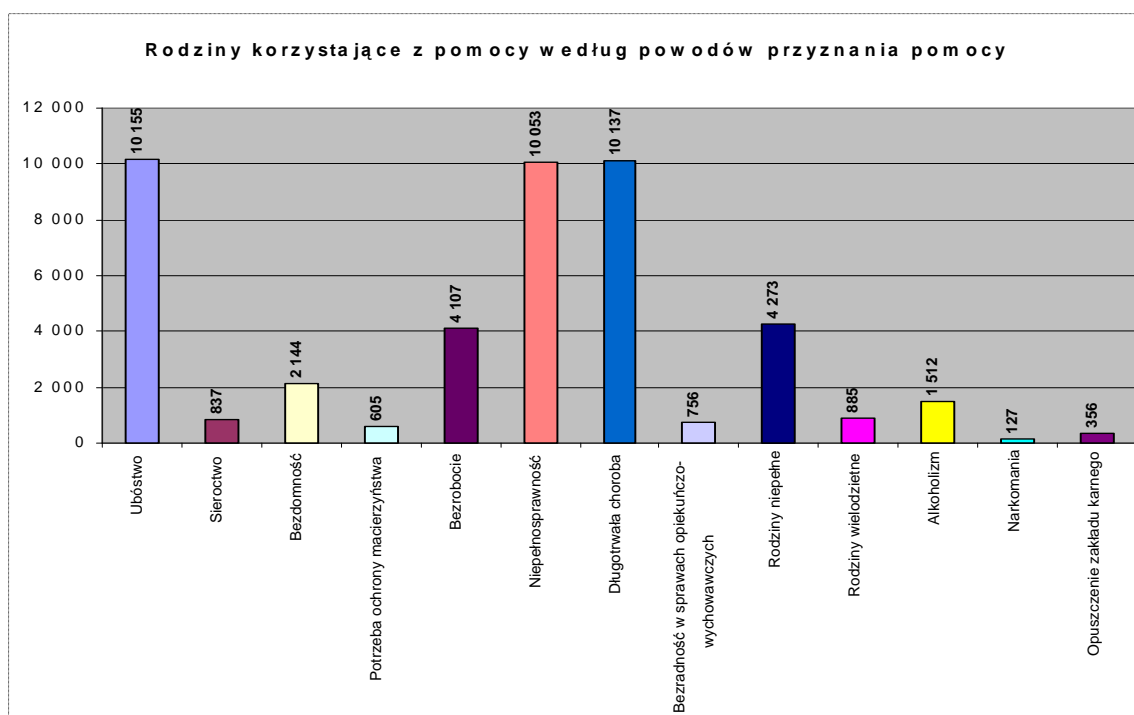
Ponadto Zespół Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności działający w ramach MOPS wydał 4696 orzeczeń, a działaniami w zakresie rehabilitacji zawodowej i społecznej objętych było ponad 6604 osób niepełnosprawnych.

Na dzień 31 grudnia 1999 roku zadania pomocy społecznej w MOPS realizowało 421 osób rozmieszczonych w 31 lokalach na terenie Krakowa. Wartość majątku Miasta użytkowanego przez- MOPS wynosi 2 340 899 zł.

Na dzień 1 stycznia 1999 r. budżet Systemu Pomocy Społecznej wynosił łącznie 116 916 000 zł.

Na koniec roku budżet Systemu wynosił 135 290 583 zł.

W ramach środków przekazanych przez Państwowy Fundusz Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych na realizację zadań rehabilitacji społecznej i zawodowej, w 1999 roku wykorzystano 14 496 980 zł.

2. OPIS REALIZACJI ZADAŃ

Przedstawiony poniżej opis realizacji zadań oparty jest w głównej mierze na podziale najważniejszych grup osób korzystających z pomocy. W związku z tym wyodrębniono grupy dzieci i młodzieży, rodziny z trudnościami życiowymi, osoby starsze i niepełnosprawne, osoby bezdomne.

W oparciu o tego rodzaju kryteria dokonano przekształcenia organizacji pracy Ośrodka, a także przygotowano w tym ujęciu budżet zadaniowy na 2000 rok. Przyjęte kryteria pozwalają na kompleksowe podejście do prób rozwiązania problemów osób wymagających wsparcia. Informacje dotyczące poszczególnych grup osób zostały uzupełnione o formy pomocy o charakterze uniwersalnym.

2.1. Pomoc dla dzieci i młodzieży.

Działania wobec dzieci i młodzieży mają szczególne znaczenie, ze względu na największe możliwości osiągnięcia podstawowego celu pomocy społecznej: nabycia umiejętności funkcjonowania w społeczeństwie w oparciu o właściwe wartości i wzorce zachowań. Zadanie to realizowane jest w wielu zróżnicowanych formach.

2.1.1. Działania profilaktyczne:

W pierwszej kolejności podejmowane są działania skierowane na ograniczenie negatywnych skutków nieprawidłowego funkcjonowania rodziny młodego człowieka. Do takich zadań należą:

- a) zapewnianie dzieciom i młodzieży gorącego posiłku w szkole, które takiego posiłku są w domu pozbawione – z tej pomocy skorzystało 4 116 dzieci, przyznano 471 584 posiłków o średniej wartości 2,50 zł., na łączną kwotę 1 181 179 zł.,
- b) opłacanie kosztów pobytu w żłobku lub przedszkolu – 381 dzieci- 995 świadczeń na kwotę 119 252 zł.,
- c) zakup artykułów szkolnych zapobiegające trudnościami w funkcjonowaniu w środowisku rówieśniczym, a także trudnościami w nauce – 4 484 dzieci- 2 739 świadczeń na kwotę 368 153 zł.,
- d) organizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży pozwalającego na poznanie innego środowiska i innych norm i wzorców zachowań, oraz na naukę przebywania w grupie, szacunku dla potrzeb i przekonań innych; podjęto w tym zakresie szeroko zakrojone działania:
  - w wyniku przetargu organizowanego przez MOPS Polski Czerwony Krzyż zorganizował kolonie dla 1 760 dzieci w formie dwutygodniowych turnusów kolonijnych: w Tyliczu, Zawoji, Rabce, Męcinie i Hańczowej; przeciętny koszt dwutygodniowego turnusu wynosił 487 zł. a łączny koszt to 796 582 zł.
  - jednocześnie kwota 107 553 zł została wydana na pomoc w formie dofinansowania indywidualnych wyjazdów dzieci i młodzieży z rodzin w trudnej sytuacji, (np. za pośrednictwem zakładów pracy lub innych organizacji znanych rodzinom); taką formą pomocy objętych zostało 530 dzieci;
  - MOPS w wyniku współpracy z Krakowskim Szkolnym Ośrodkiem Sportowym uzyskał:
    - 70 bezpłatnych miejsc na kolonie w Lubogoszczy,

- 30 miejsc na kolonie w Mrzeżynie (pełny koszt pobytu wynosił 700 zł., z czego Kuratorium Oświaty i Wychowania pokryło kwotę w wysokości 500 zł., natomiast 200 zł. MOPS lub rodzina);
  - w wyniku współpracy z Domem Wczasów Dziecięcych w Porębie Wielkiej uzyskano 20 bezpłatnych miejsc na kolonię w Porębie Wielkiej,
  - we współpracy z Zespołem Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych nr 3, zorganizowano wypoczynek wakacyjny w mieście dla 41 dzieci z dzielnicy Podgórze, ze szczególnymi problemami wychowawczymi lub rozwojowymi połączone z objęciem tych dzieci specjalistyczną opieką pedagogiczno-psychologiczną pracowników Poradni Dla Dzieci i Młodzieży z Zaburzeniami Psychicznymi,
  - w ramach 13 grantów na zorganizowanie wypoczynku letniego dla dzieci i młodzieży (przyznanych w ramach konkursu grantowego) w koloniach uczestniczyło ok. 2 800 dzieci oraz 207 dzieci w koloniach organizowanych przez Caritas– „Lato w Mieście”;
W ramach wszystkich wymienionych form łącznie zorganizowano ok. 5 000 miejsc na wypoczynek letni w roku ubiegłym.
  - granty świetlicowe i inne terapeutyczno- szkoleniowe m.in. dla rodziców,
- e) nadzór nad siedmioma niepublicznymi świetlicami socjoterapeutycznymi działającymi na podstawie ustawy o systemie oświaty, w których miesięcznie znajdowało opiekę około 450 dzieci.

2.1.2. Działania interwencyjne i pomocowe:

Podejmowane działania profilaktyczne niestety często nie są wystarczające. Sytuacja dziecka w rodzinie lub w szkole wymaga podjęcia inicjatyw mających na celu przeciwdziałanie istniejącym już zagrożeniom. Działania mają różne nasilenie i charakter. Wśród podejmowanych przez pracowników MOPS warto wymienić następujące:

- a) współpraca z pedagogami szkolnymi– łącznie pracownicy MOPS 3 996 razy kontaktowali się z pedagogami w sprawach dzieci i młodzieży,
- b) współpraca z kuratorami sądowymi– łącznie pracownicy MOPS 966 razy kontaktowali się z kuratorami,
- c) kierowanie wniosków do sądów w sprawie wydania zarządzeń w sprawie nieletnich– w sumie w ubiegłym roku skierowano 96 wniosków,
- d) specjalistyczne poradnictwo pedagogiczne– skorzystało z niego 670 osób. Siedmiu konsultantów pedagogów zatrudnionych w MOPS udzieliło osobom łącznie 2 458 konsultacji oraz podjęło 1 305 działań w środowisku. 740 konsultacji udzielonych pracownikom socjalnym pozwalało na dalsze doskonalenie ich kwalifikacji zawodowych.

2.1.3. Pomoc dzieciom niepełnosprawnym

W 1999 roku 482 dzieci niepełnosprawnych otrzymało pomoc finansową ze środków PFRON w łącznej wysokości 578 866,51 zł, która to kwota przeznaczona została na dofinansowanie do:

- 1) pobytu na turnusie rehabilitacyjnym– 406 dzieci; koszt udzielonej pomocy– 257 087 zł.,

- 2) likwidacji barier architektonicznych, urbanistycznych i w komunikowaniu się– 13 dzieci; koszt udzielonej pomocy– 117 901 zł.,
- 3) zakupu sprzętu ortopedycznego i środków pomocniczych– 63 dzieci; koszt udzielonej pomocy – 203 878,51 zł.

Średni koszt udzielonej pomocy dla jednego dziecka niepełnosprawnego wyniósł ok. 1200 zł.

2.1.4. Pomoc na rzecz rodzin zastępczych

W sytuacji gdy rodzice biologiczni nie są w stanie właściwie zapewnić opieki i wychowania swojemu dziecku, konieczne jest zapewnienie mu zastępczego środowiska wychowawczego. Jednym ze sposobów, powszechnie uważanym za najdoskonalszy w tej bardzo trudnej sytuacji, to zapewnienie dziecku opieki w rodzinie zastępczej.

Realizacja tego nowego zadania pomocy społecznej, przejętego z systemu oświaty niosła ze sobą szereg trudności związanych z:

- a) zmieniającymi się i budzącymi wiele wątpliwości przepisami;
- b) niechętnym nastawieniem osób do instytucji pomocy społecznej;
- c) zbyt niską wysokością dotacji z budżetu państwa na realizację pomocy dla rodzin zastępczych.

Mimo tych przeszkód w 1999 roku pomocą MOPS objęte były 764 rodziny zastępcze, w których umieszczonych zostało 952 dzieci. Na świadczenia dla nich wydano łącznie kwotę 6.348.989 zł. Łącznie wypłacono 10 343 świadczenia o średniej wartości 613,84 zł.

W dniu 1 stycznia 1999 roku MOPS przejął realizację pomocy dla 721 rodzin zastępczych.

W ciągu całego 1999 roku zawarte zostały umowy w sprawie pokrycia części kosztów na utrzymanie dzieci w 93 rodzinach zastępczych.

Na dzień 31 grudnia 1999 roku pomocą MOPS objętych było 732 rodziny zastępcze, z czego:

- w 594 rodzinach zastępczych przebywało po jednym dziecku,
- w 106 rodzinach zastępczych przebywało po dwoje dzieci,
- w 24 rodzinach zastępczych przebywało po troje dzieci,
- w 7 rodzinach zastępczych przebywało po czworo dzieci,
- w 1 rodzinie zastępczej przebywało pięcioro dzieci.

Na zadanie dotyczące rodzin zastępczych składały się w 1999 roku następujące działania:

- 1) zawieranie umów o pomocy pieniężnej na podstawie postanowień sądu rodzinnego o umieszczeniu dziecka w rodzinie zastępczej oraz wniosku rodziny o pomoc– takich umów zawarto 103;
- 2) wydawanie decyzji przyznających rodzinie zastępczej pomoc pieniężną na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w tej rodzinie, a także jednorazową pomoc na pokrycie niezbędnych wydatków związanych z potrzebami przyjmowanego dziecka do rodziny- łącznie 103 decyzji;
- 3) organizowanie opieki zastępczej poprzez umieszczenie dzieci w rodzinach zastępczych na mocy umowy cywilnoprawnej powierzenia dziecka- 2;

- 4) od stycznia do lipca 1999 roku pokrywanie kosztów pobytu 85 dzieci z rodzin zastępczych korzystających z przedszkola lub żłobka;
- 5) ewidencja orzeczeń sądu opiekuńczego dotyczących umieszczenia dziecka w rodzinie zastępczej; takich orzeczeń otrzymaliśmy w ciągu roku: 97,
- 6) przesyłanie do Sądu Rodzinnego pisemnych informacji o zawartych umowach o pomocy pieniężnej oraz o ewentualnych trudnościach w ich zawieraniu;
- 7) wspieranie właściwego funkcjonowania dzieci w rodzinach zastępczych poprzez kontakty pracowników MOPS z:
  - a) kuratorem sądowym– 92,
  - b) pedagogiem szkolnym– 132,
  - c) innymi instytucjami (np. Komenda OHP, Ośrodek Psychologiczno–Pedagogiczny)- 21,
  - d) działaniami konsultantów MOPS:
    - prawników – 79 konsultacji,
    - psychologów – 150 konsultacji,
    - pedagogów - 248 konsultacji,
- 8) wystąpienia do sądu w sprawach rodziny zastępczej– 10
- 9) podjęcie działań w celu ustalenia i dochodzenia należności za pobyt dzieci w rodzinach zastępczych– w tym celu:
  - a) zebrano informacje i sporządzono listę danych osobowych rodziców biologicznych,
  - b) skierowano do nich 503 pisma informujące o wszczęciu postępowania w sprawie.

2.1.5. Całodobowe placówki opiekuńczo- wychowawcze

W sytuacji gdy nie ma możliwości zapewnienia opieki dziecku przez rodzinę biologiczną bądź zastępczą to kolejną i ostateczną formą opieki nad dzieckiem jest zapewnienie mu miejsca w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

W Krakowie 1 stycznia 1999 roku funkcjonowało 12 publicznych i 4 niepubliczne domy dziecka (szczegółowy wykaz zawiera Załącznik nr 4).

Piąta niepubliczna placówka została powołana we wrześniu 1999 roku. Z inicjatywy i przy współdziałaniu MOPS Caritas Archidiecezji Krakowskiej uruchomił i prowadzi Rodzinny Dom Dziecka im. Najświętszej Rodziny.

MOPS sprawuje nadzór nad 17 całodobowymi placówkami opiekuńczo-wychowawczymi w tym:

- a) 15 domami dziecka i zespołami placówek opiekuńczo wychowawczych posiadającymi 673 miejsca pobytu całodobowego, w tym 3 domy dla dzieci do lat trzech z 142 miejscami;
- b) Pogotowiem Opiekuńczym z 76 miejscami;
- c) Młodzieżowym Ośrodkiem Socjoterapii z 14 miejscami i Poradnią dla dzieci i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi (ZPOW nr 3).

W ramach Zespołów Placówek nr 1 i nr 2 działają ogniska wychowawcze zapewniające pobyt dzienny dysponujące 82 miejscami.

Łącznie w placówkach tych opieką objętych było 850 dzieci.

MOPS pełnił wobec publicznych placówek rolę organu prowadzącego w rozumieniu ustawy o systemie oświaty. Podstawowe zadania w tym zakresie to:

- a) przeprowadzanie przeglądów bieżących, wizytacji i kontroli, dotyczących funkcjonowania placówki i jej organizacji, dokumentacji wychowanków w placówkach, stanu technicznego budynków placówki i ewentualnych ich modernizacji (łącznie 29 kontroli, przeglądów i wizytacji),
- b) przygotowywanie propozycji dodatkowych wynagrodzeń dla dyrektorów placówek opiekuńczo- wychowawczych w formie dodatków ruchomych za dany kwartał roku kalendarzowego, dodatków motywacyjnych, podwyższonych stawek wynagrodzenia zasadniczego (w 1999 r. przygotowano i przedstawiono do akceptacji 72 propozycje w/w dodatków),
- c) przeprowadzanie analiz planów finansowo- rzeczowych (łącznie 48 planów 12 placówek opiekuńczo- wychowawczych),
- d) analiza i opiniowanie 41 wniosków budżetowych placówek,
- e) zatwierdzanie arkuszy organizacyjnych na rok szkolny 1999/2000, przygotowywanych przez placówki opiekuńczo- wychowawcze (zatwierdzono dwanaście arkuszy organizacyjnych, z czego w 4 przypadkach dokonano zmian lub poprawek w propozycjach złożonych przez placówki);
- f) uczestniczenie w organizowanych przez placówki spotkaniach i imprezach okolicznościowych (dwunastokrotnie) oraz zespołach rekrutacyjnych (jedenastokrotnie);
- g) udział w przygotowywaniu uchwał Rady i Zarządu: uchwała w sprawie dotacji dla placówek niepublicznych, oraz w sprawie powierzenia stanowiska dyrektora Domu Dziecka nr 11;
- h) opracowanie raportu o stanie technicznym obiektów i potrzebach inwestycyjnych.

Podstawowym założeniem działań podejmowanych wobec placówek opiekuńczo-wychowawczych było wdrażanie zapisów uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie Systemu Pomocy Społecznej. Pomoc dzieciom będzie skuteczna tylko pod warunkiem skoordynowanej współpracy wielu podmiotów. Z chwilą przejęcia zadania prowadzenia placówek MOPS podjął działania, aby dotychczasowa współpraca placówek z innymi instytucjami działającymi na rzecz dzieci i młodzieży (np. Ośrodkami Adopcyjno- Opiekuńczymi oraz Sądami Rodzinnymi) została uzupełniona o szerszą współpracę z jednostkami organizacyjnymi pomocy społecznej, a przede wszystkim z samym MOPS. Jednocześnie rozpoczęte zostały przygotowania do przekształceń istniejącej struktury placówek i przystosowania jej do zmieniającej się sytuacji oraz nowych rozwiązań organizacyjnych i prawnych.

W tym celu podjęte zostały m.in. następujące działania:

- a) organizowanie zebrań dyrektora MOPS i zastępcy dyrektora ds. pomocy rodzinie z dyrektorami placówek opiekuńczo-wychowawczych (przeprowadzono w 1999 roku 5 takich spotkań);
- b) opracowywanie instrukcji, wyjaśnień i procedur, dotyczących wszelkich zadań związanych z realizacją zadania zapewnienia opieki i wychowania dzieciom w placówkach jak również ze sprawami organizacyjnymi (przygotowano i przekazano placówkom łącznie 42 instrukcje, wyjaśnienia i procedury);
- c) opracowanie wspólnie z dyrektorami placówek opiekuńczo- wychowawczych

- programu współpracy pracowników socjalnych MOPS w Krakowie z pracownikami pedagogicznymi placówek w celu wspólnego podejmowania działań na rzecz wychowanka i jego rodziny w miejscu zamieszkania;
- d) wprowadzenie możliwości swobodnego korzystania z zasobów informacyjnych placówek i MOPS przez pracowników tych instytucji;
  - e) dokonanie wstępnego oszacowania problemów opiekuńczo- wychowawczych wychowanków krakowskich placówek opiekuńczo- wychowawczych oraz dzieci i młodzieży objętych pomocą społeczną w środowisku- zagrożonych procesem demoralizacji oraz alkoholizmem i uzależnieniami (jako narzędzie posłużyła opracowana na ten cel ankieta, którą wypełniały wszystkie placówki opiekuńczo- wychowawcze i wszystkie Filie MOPS).

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej jest jednostką organizacyjną, która posiada najwięcej informacji o sytuacji w poszczególnych placówkach opiekuńczo- wychowawczych i dlatego koordynował akcje dobroczynne i charytatywne na ich rzecz oraz pośredniczył w przekazywaniu darów pozyskiwanych od sponsorów.

Największą z nich była akcja "Bezpieczne Wakacje" organizowana przez RS Akcję Wyborczą "Solidarność" (zebrane 49 785 zł przeznaczono na wyjazdy wakacyjne dla 171 dzieci z 11 krakowskich placówek) oraz impreza Św. Mikołaj dla ZPOW nr 2, darowizna 95 kurtek ze Stowarzyszenia na Rzecz Rozwoju dla 10 placówek i odzieży dla DD nr 9 i DD nr 6 z Konsulatu Danii, darowizna 4 tys. litrów napoju przez Browary Okocim dla 10 placówek. Przekazanie i rozliczenie środków zorganizowane zostało przez MOPS.

W związku ze zmianą przepisów dotyczących realizacji postanowień sądowych o umieszczeniu dziecka w placówce i przeniesieniem tej kompetencji z Kuratora Oświaty na administrację powiatową stało się to zadaniem MOPS.

Od 20.08.1999 r. wydano 179 skierowań dzieci i młodzieży do konkretnej placówki, w tym:

- 62 do Pogotowia Opiekuńczego,
- 40 do Domów Dziecka dla dzieci do lat trzech,
- 77 do pozostałych domów dziecka.

2.1.6. Usamodzielnianie wychowanków placówek i rodzin zastępczych

W wyniku analizy dokumentacji osób opuszczających placówki opiekuńczo- wychowawcze i rodziny zastępcze przyznano w 1999 roku pomoc w formie świadczeń pieniężnych dla 61 osób.

2.2. Działania na rzecz rodziny z trudnościami życiowymi (konflikty, przemoc, bezrobocie)

Rodziny pozostające w trudnej sytuacji życiowej wspierane są nie tylko w formie świadczeń pieniężnych, lecz przede wszystkim na ich rzecz świadczona jest praca socjalna, czyli wszelkie działania pracowników pomocy społecznej skierowane na pomoc we wzmocnieniu oraz odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz na tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Pracownik socjalny podejmując współpracę z rodziną diagnozuje sytuację rodziny oraz określa plan pomocy na jej rzecz, który umożliwiłby usamodzielnienie rodziny, tym samym pomógł rozwiązać główne problemy powodujące alienację społeczną, doprowadzającą do zjawisk społecznie niepożądanych. Działania podejmowane w tym zakresie są bardzo zróżnicowane i dostosowane do indywidualnej sytuacji.

2.2.1. Pomoc dla rodzin z problemem przemocy oraz dla rodzin znajdujących się w sytuacjach kryzysowych.

Rodzina, w której dochodzi do przemocy jest bezradna wobec swoich trudności. Oczekuje wsparcia i konkretnej pomocy od instytucji zaangażowanych w sprawy rodziny.

W wielu przypadkach osoby uzależnione są od swoich partnerów stosujących przemoc, w związku z czym istnieje konieczność odizolowania ich od sprawcy. Dzięki terapiom prowadzonym w specjalistycznych placówkach możliwe jest spojrzenie na swoje życie z dystansem, a co za tym idzie konstruktywne budowanie przyszłości swojej i rodziny.

W tym zakresie podejmowane są działania przez pracowników socjalnych i konsultantów MOPS, a także przez specjalistyczne jednostki organizacyjne nadzorowane przez MOPS: Schronisko dla Ofiar Przemocy, Ośrodek Interwencji Kryzysowej oraz Dom Pomocy Społecznej dla Samotnej Matki z Dzieckiem.

W ramach czynności nakierowanych na zapobieżenie przemocy w rodzinie podejmowanych przez MOPS bezpośrednio w środowisku można przykładowo wymienić następujące działania:

- a) wystąpiono z 46 wnioskami o skierowanie na leczenie antyalkoholowe,
- b) podjęto 142 interwencje w zakresie procedury „Niebieskiej Karty”
Procedura „Niebieskiej Karty” przeznaczona jest głównie dla służb patrolowo – interwencyjnych i dzielnicowych, niemniej jednym z ważniejszych elementów podnoszących jej skuteczność jest utworzenie lokalnego systemu pomocy dla ofiar przemocy w rodzinie, a co za tym idzie współpraca różnych osób, instytucji w tym pomocy społecznej, organizacji, w zależności od zasobów środowiska.
- c) współpracowano z funkcjonariuszami Policji (dzielnicowymi)– 504 kontakty,
- d) różnego rodzaju poradnictwo specjalistyczne, rozmowy motywacyjne, wspierające, prowadzone przez pracowników socjalnych oraz konsultantów prawników, psychologów, pedagogów.

Krytyczne sytuacje w rodzinach z problemem przemocy wymagają natychmiastowego zmobilizowania służb społecznych. Uwzględniając potrzeby w tym zakresie na terenie Krakowa funkcjonują trzy instytucje udzielające pomocy w sytuacjach kryzysowych:

- a) Schronisko dla Ofiar Przemocy – 60 miejsc,
- b) Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
- c) Dom Pomocy Społecznej dla Samotnej Matki z Dzieckiem – miejsca dla 23 matek.

Jednym z zadań MOPS jest koordynacja działań pomiędzy tymi placówkami ze względu na podobną problematykę realizowanych zadań jak i fakt obejmowania pomocą często tej samej grupy osób (korzystających z pomocy tych trzech placówek, ale w różnych odstępach czasowych). MOPS w ramach wdrażania uchwały o Systemie o Pomocy Społecznej podejmował działania w celu polepszenia współpracy Schroniska dla Ofiar Przemocy w Rodzinie, Ośrodka Interwencji Kryzysowej oraz Domu Pomocy

Spółecznej dla Samotnych Matek oraz ujednoczenia polityki działań podejmowanych w stosunku do tej grupy osób. Ideą działań podejmowanych przez te ośrodki jest pomoc rodzinie w usamodzielnieniu się (rozpoczęciu samodzielnego życia w środowisku) i wyjściu z kryzysu przy współudziale specjalistów w/w placówek.

Schronisko dla Ofiar Przemocy w Rodzinie

Prowadzone jest przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej na zlecenie Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Udziela pomocy ofiarom przemocy w rodzinie w formie schronienia oraz profesjonalnej pomocy psychologiczno-pedagogicznej, prawnej oraz socjalnej. Pobyt w Schronisku ma charakter czasowy, a podstawą do umieszczenia jest decyzja wydawana przez MOPS po uprzedniej analizie wniosku.

Schronisko prowadzi także terapię ze sprawcami przemocy. Ponadto prowadzona jest działalność mającą na celu rozpowszechnianie informacji na temat przemocy w rodzinie poprzez ulotki informacyjne, oraz kontakty z mediami.

Schronisko posiada 60 miejsc:

- w roku 1999 wydano 63 decyzje na pobyt w schronisku,
- 33 osoby usamodzielnily się (w tym 15 osób wróciło do środowiska rodzinnego, 5 małżeństw podjęło terapię rodzinną z pozytywnym efektem, 18 osób rozpoczęło samodzielne życie, wynajmując mieszkanie),
- 1 osoba została umieszczona w Domu Pomocy Społecznej dla Samotnych Matek,
- odbyło się 76 spotkań ze sprawcami przemocy (spotkania mediacyjne oraz mające na celu ustalenie kontaktów z dziećmi).

Ośrodek Interwencji Kryzysowej

Ośrodek Interwencji Kryzysowej świadczy specjalistyczne usługi, zwłaszcza psychologiczne, prawne, hostelowe, które są dostępne **całą dobę**. Przeznaczone są one dla osób, rodzin będących ofiarami przemocy lub znajdujących się w innej sytuacji kryzysowej.

Ośrodek Interwencji Kryzysowej udzielił w 1999 roku 10 836 porad:

- w tym telefonicznych- 5050
- osobistych- 5787

Z powodu:

- przemocy w rodzinie z interwencji ośrodka skorzystało 2 777 osób,
- kryzysów rodzinnych 1 987 osób,
- zaburzeń psychicznych 2 877 osób,
- problemów materialnych 320 osób,
- kryzysów traumatycznych 299 osób.

W hostelu przy ul. Radziwiłłowskiej 8b przebywać mogą tymczasowo osoby doznające przemocy– w ubiegłym roku skorzystało z tej formy pomocy 51 osób (8 miejsc).

Ośrodek świadczy również pomoc dla rodziców, których dzieci pozostają w przewlekłym leczeniu szpitalnym ze względu na choroby nowotworowe- w formie usług hostelowych. W roku 1999 z tej pomocy skorzystało 148 osób (15 miejsc).

Dom Pomocy Społecznej dla Samotnych Matek z Dziećmi

Dom jest przeznaczony dla samotnych matek z nieletnimi dziećmi. Pobyt w domu ma charakter czasowy- podstawą do umieszczenia jest decyzja wydawana przez MOPS (po uprzedniej analizie wniosku).

Dom zapewnia miejsce zamieszkania wyposażone w niezbędne sprzęty, bieliznę pościelową, możliwość korzystania z kuchni i sprzętów kuchennych, pralki, pomoc w żywieniu dzieci i niemowląt, opiekę pielęgniarską oraz pomoc w uregulowaniu sytuacji prawnej.

- Dom posiada– 23 miejsca dla matek,
- w dniu 31 grudnia 1999 r. na umieszczenie w domu oczekiwało 4 osoby,
- w roku 1999 usamodzielnily się 4 osoby; w tym 1 uzyskała lokal z zasobów gminy, natomiast 3 osoby powróciły do środowiska,
- wydano 37 decyzji dotyczących domu pomocy społecznej dla samotnej matki.

Ogółem w roku 1999 usamodzielniono 37 osób z Domu Pomocy Społecznej i Schroniska dla Ofiar Przemocy.

2.2.2. Świadczenia finansowe przeznaczone dla rodzin z problemami bytowymi.

W wielu sytuacjach życiowych nawet najlepsza porada i wskazówki dotyczące sposobu wyjścia z trudnej sytuacji nie są wystarczające. Konieczne wtedy jest wsparcie materialne pozwalające na zaspokojenie podstawowych potrzeb. Szczególnymi formami pomocy dla tej grupy osób są: (oprócz świadczeń wskazanych poniżej rodziny wspierane są poprzez większość form świadczeń, o których mowa w punkcie 2.4.)

- a) zasiłek stały z tytułu opieki nad dzieckiem uprawnionym do zasiłku pielęgnacyjnego–10 378 świadczeń na kwotę 3 512 604 zł.– 1 182 osoby;
- b) dodatek do zasiłku stałego z tytułu ciąży bądź długotrwałej choroby– 57 świadczeń na kwotę 5 083 zł.;
- c) składki na ubezpieczenie emerytalne i rentowe– 8 899 świadczeń na kwotę 1 842 761 zł. W roku ubiegłym prawie dwukrotnie wzrosła liczba osób uprawnionych do tej formy pomocy z uwagi na zmianę przepisów prawnych w tym zakresie– 1 634 osoby.;
- d) pomoc z tytułu ochrony macierzyństwa – łącznie skorzystało z niej 610 osób:
  - wyprawka na dziecko– 314 świadczeń na kwotę 42 572 zł.,
  - jednorazowy zasiłek z tytułu urodzenia dziecka– 460 świadczeń na kwotę 73 793 zł.,
  - zasiłek z tytułu ciąży i urodzenia dziecka– 1 697 świadczeń na kwotę 375 559 zł.

2.2.3. Pomoc rodzinom z problemem bezrobocia:

Pomimo, że Kraków jest miastem o jednej z najniższych stóp bezrobocia w Polsce, to problem ten jest jednym z istotniejszych wśród osób pomocy społecznej. Szczególnie trudnym wyzwaniem jest pomoc długotrwale bezrobotnym, z utralonymi negatywnymi wzorcami w zakresie postawy na rynku pracy.

Działania w zakresie pomocy bezrobotnych prowadzone są równolegle w dwóch kierunkach:

- a) aktywizowania do działań pozwalających na wyjście z sytuacji bezrobocia oraz nauka właściwych zachowań na rynku pracy;
- b) zapewnianie środków umożliwiających przetrwanie trudnego okresu pozostawania bez zatrudnienia oraz poszukiwania pracy.

Wobec każdej osoby przedstawiającej brak pracy jako problem, z którym nie może sobie poradzić z wykorzystaniem własnych środków i możliwości podejmowane więc są kompleksowe działania:

- ustalenie przyczyn i czasu pozostawania bez zatrudnienia oraz dotychczas podjętych działań w celu rozwiązania problemu;
- ustalenie możliwości osób na rynku pracy;
- w razie potrzeby zobowiązanie do sformalizowania statusu bezrobotnego poprzez rejestrację w Urzędzie Pracy;
- zobowiązanie do aktywnego poszukiwania pracy, dokumentowanego specjalnie przygotowaną „kartą aktywności” oraz osobistymi relacjami osoby pracownikowi socjalnemu;
- przyznanie świadczeń ułatwiających bądź umożliwiających poszukiwanie pracy – zasiłki celowe na koszty biletów komunikacji miejskiej, karty telefoniczne itp;
- przyznanie świadczeń umożliwiających zaspokojenie niezbędnych potrzeb (zasiłki celowe).

Taki zakres działań nie zawsze jest wystarczający. W związku z tym na podstawie szkolenia na temat pracy z osobami bezrobotnym pracownicy socjalni jednej z filii, widząc duże potrzeby w zakresie pracy z tą grupą osób, przygotowali bardziej rozbudowany program pracy z osobami bezrobotnymi. Program ten w dużo większym stopniu nakierowany jest na poradnictwo i naukę osób długotrwale bezrobotnych. Jego celem jest zniwelowanie wyuczzonej bezradności w kontaktach z pracodawcami przez zmianę obrazu samego siebie oraz wyuczenie właściwej postawy prezentowanej na rynku pracy. Program został wprowadzony pilotażowo na terenie objętym działaniem Filii nr 6 oraz zapoznano z jego założeniami wszystkich pracowników socjalnych MOPS.

Ponadto w Krakowie realizowane są szczególne formy pomocy osobom bezrobotnym szczególnie aktywnie nastawionych do rozwiązywania swoich problemów. Podstawą są dwie uchwały: Rady Miasta Krakowa w sprawie pomocy finansowej na przekwalifikowanie zawodowe i Zarządu Miasta Krakowa: w sprawie zasad przyznawania pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie nieoprocentowanej pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej.

Pomoc ta w roku 1999 r. realizowana była w bardzo ograniczonej postaci. Coraz trudniejszy klimat dla drobnej przedsiębiorczości, bierne nastawienie do życia osób bezrobotnych trafiających do pomocy społecznej oraz trudności wielu osób uzyskania koniecznego poręczenia osobistego spowodował, że te forma pomocy miały znikome znaczenie. W tej sytuacji przygotowywana jest zmiana uchwały w sprawie przyznawania pomocy w formie pożyczek i zasiłków na gospodarcze usamodzielnienie w kierunku dostosowania do aktualnej sytuacji ekonomicznej i rynku pracy, w szczególności zwolnień zbiorowych.

Podstawowym narzędziem do zaspokojenia niezbędnych potrzeb życiowych osób bezrobotnych na okres pozostawania bez zatrudnienia jest świadczenie pomocy

społecznej w formie zasiłku okresowego. W roku 1999 MOPS w Krakowie nie miał możliwości realizacji tej formy pomocy ze względu na zbyt małą dotację z budżetu państwa na realizację świadczeń pieniężnych w zakresie zadań zleconych gminie, w ramach których w pierwszej kolejności muszą być realizowane świadczenia obligatoryjne. Gdyby MOPS miał możliwość realizacji tych świadczeń, ich wysokość wynosiłaby od kilkudziesięciu do kilkuset złotych miesięcznie.

W tej sytuacji możliwe było wypłacanie jedynie zasiłków okresowych gwarantowanych otrzymywanych przez osoby, które utraciły prawo do zasiłku dla bezrobotnych, pobieranego na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, z powodu upływu okresu jego pobierania, a dochód rodziny nie przekracza kryterium dochodowego, wychowujące samotnie w okresie pobierania gwarantowanego zasiłku okresowego co najmniej jedno dziecko do 15 roku życia. Z tej formy pomocy skorzystało 557 osób, którym wypłacono 5 625 świadczeń na kwotę 1 718 316 zł.

Świadczenie to również finansowane z budżetu państwa. W związku ze zbyt małą dotacją (jak już wyżej wspomniano) w okresie od czerwca do grudnia, kiedy uruchomiona została rezerwa budżetowa w odpowiedniej wysokości osoby posiadające uprawnienia do jego otrzymywania nie mogły świadczenia otrzymać. Dopiero w grudniu wypłacone zostały świadczenia za cały okres oczekiwania – nawet za 7 miesięcy. W tym czasie osoby te musiały korzystać z ograniczonych form pomocy w ramach zadań własnych

Osoby bezrobotne korzystają oczywiście z szerokiego zakresu pozostałych świadczeń realizowanych przez MOPS, o których mowa w punkcie 2.4.

2.3. Pomoc osobom starszym i niepełnosprawnym

Założenia koncepcji Systemu Pomocy Społecznej są szczególnie widoczne w realizacji pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym. Stworzona została możliwość zorganizowania całościowego i uzupełniającego się systemu wsparcia dla tej grupy.

Podstawowym założeniem jest umożliwienie jak najpełniejszego i najdłuższego funkcjonowania osoby niepełnosprawnej w środowisku rodzinnym, sąsiedzkim – w miejscu zamieszkania. W takim ujęciu instytucjonalne, szczególnie całodobowe formy opieki są ostatnią formą pomocy, która powinna być stosowana tylko w przypadku niemożności rozwiązywania problemów innymi sposobami.

Zakres działań pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym obejmuje:

- poradnictwo i pracę socjalną;
- działania interwencyjne na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi;
- świadczenia pieniężne;
- usługi opiekuńcze;
- dzienne ośrodki wsparcia;
- rehabilitację społeczną i zawodową;
- domy pomocy społecznej;
- orzecznictwo o stopniu niepełnosprawności.

2.3.1. Poradnictwo i praca socjalna

Działania w tym zakresie w pierwszej kolejności skierowane są na przekazanie informacji o istniejących możliwościach uzyskania pomocy lub wsparcia, czy to w ramach zadań realizowanych przez MOPS, inne jednostki Systemu Pomocy Społecznej lub inne instytucje i podmioty. Dostęp do tego rodzaju informacji przy zachodzących bardzo szybko zmianach, szczególnie w ramach ochrony zdrowia sprawia, że osoby starsze i niepełnosprawne teoretycznie mogące korzystać z rozbudowanego katalogu działań podejmowanych przez różne instytucje stają bezbronne wobec pytania „gdzie mogę zwrócić się z moim problemem”.

Drugim istotnym kierunkiem działań jest mobilizowanie i pobudzanie sił osób starszych i niepełnosprawnych by w adekwatny do swoich możliwości sposób podejmowali się uczestnictwa w życiu rodzinnym i społecznym (w szerokim tego słowa znaczeniu). Czasami będzie to nakłonienie osoby chorej psychicznie na opuszczenie mieszkania i spacer, a czasami przekonanie starszej osoby o celowości odnowienia kontaktów sąsiedzkich.

Informacja o zakresie liczbowym opisanych działań zawarta jest w ramach zbiorczych zestawień zamieszczonych w punkcie 2.4.

2.3.2. Działania interwencyjne na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi

W zakresie działań na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, wobec których zachodzi często konieczność podejmowania szczególnych czynności w celu zapobiegania zachowaniom niebezpiecznym dla otoczenia, czy nawet autodestrukcji. W ramach tego typu działań, na podstawie przepisów ustawy o ochronie zdrowia psychicznego:

- skierowano do Sądu Opiekuńczego 51 wniosków o skierowanie do domu pomocy społecznej bez zgody,
- skierowano do Sądu Opiekuńczego 80 wniosków o leczenie psychiatryczne bez zgody,
- nawiązano 1 629 kontaktów z:
  - Zespołem Lecznictwa Środowiskowego– 789,
  - Przychodnią Zdrowia Psychicznego– 569,
  - Środowiskowymi Domami Samopomocy, szpitalami, Stowarzyszeniem na Rzecz Zdrowia Psychicznego– 510.

2.3.3. Świadczenia dla osób starszych i niepełnosprawnych:

Renty socjalne- otrzymują ją osoby całkowicie niezdolne do pracy z powodu inwalidztwa powstałego przed 18 rokiem życia lub inwalidztwa powstałego w okresie nauki w szkole ponadpodstawowej, wyższej (przed 25 rokiem życia), a także w trakcie studiów doktoranckich i aspirantury. Rentę socjalną przyznaje się niezależnie od dochodów osiąganych na osobę w rodzinie. W 1999 roku rentę socjalną otrzymywało 2 117 osób. Zrealizowano 22 964 świadczenia na łączną kwotę 7 738 355 zł.

Zasiłek stały wyrównawczy - przyznawany jest osobie samotnej, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub inwalidztwa (przy spełnieniu kryterium dochodowego). W przypadku osoby nie posiadającej żadnych własnych źródeł dochodu wypłacany jest w pełnej kwocie (od czerwca 1999 roku- 348 zł.). Natomiast w przypadku osoby posiadającej dochód wypłacany jest zasiłek będący różnicą między kryterium dochodowym

a dochodem uzyskiwanym przez tę osobę. W przypadku osoby w rodzinie, kwotą zasiłku jest różnica między kryterium dochodowym na osobę w rodzinie a dochodem na osobę w rodzinie. W 1999 roku pomoc w tej formie otrzymało 1 977 osób. Zrealizowano 19 613 świadczenia na łączną kwotę 5 336 061 zł.

Zasiłki pielęgnacyjne wypłacano 1 654 osobom. Zrealizowano 13 845 świadczeń na kwotę 1 545 801 zł. Miesięczna wysokość tego zasiłku na koniec roku wynosiła 115,67 zł.

Świadczenia z Państwowego Funduszu Kombatantów przeznaczone są dla kombatantów i innych osób posiadających uprawnienia kombatanckie znajdujących się w trudnych warunkach materialnych. W 1999 roku udzielono następującej pomocy:

- zasiłek celowy– 905 świadczeń na kwotę 404 311 zł.,
- zasiłek okresowy– 321 świadczeń na kwotę 114 850 zł.,
- pomoc na zakup sprzętu rehabilitacyjnego– 72 świadczenia na kwotę 31 339 zł.

2.3.4. Usługi opiekuńcze

Świadczone są w miejscu zamieszkania osoby osobom, które ze względu na swój stan zdrowia wymagają pomocy osób drugih a ich stan zdrowia nie uzasadnia umieszczenia ich w placówce opieki całodobowej– 1 213 767 godzin usług.

Usługi opiekuńcze- przysługują osobom samotnym, które z powodu wieku, choroby lub inwalidztwa wymagają pomocy innych osób. Pomoc ta udzielona też może być osobom pozostającym w rodzinie, która nie jest w stanie zapewnić pielęgnacji we własnym zakresie. Usługi opiekuńcze obejmują pomoc w zaspakajaniu codziennych potrzeb życiowych, opieką higieniczną zleconą przez lekarza pielęgnację oraz w miarę możliwości kontakt z otoczeniem. Z usług opiekuńczych skorzystało 2 405 osób. Zrealizowano 1 138 841 godzin usług na łączną kwotę 5 976 613 zł.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze u osób z zaburzeniami psychicznymi- to usługi na rzecz osób z zaburzeniami psychicznymi, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem. Tego typu pomocą objętych było 150 osób. Zrealizowano 74 926 godzin usług na kwotę 839 913 zł. Podstawowy zakres usług dotyczy zaspokajania podstawowych potrzeb życiowych, podobnie jak w przypadku osób starszych i niepełnosprawnych.

Dodatkowo od miesiąca października wprowadzono pilotażowo innowacyjną formę pomocy w zakresie usług opiekuńczych, tj. usługi terapeutyczne polegające na wspieraniu psychologiczno– pedagogicznym i edukacyjno– terapeutycznym. Taka forma usług ściśle związana jest z podstawowym założeniem pomocy osobom niepełnosprawnym: umożliwienie im funkcjonowania w środowisku. Działania w tym zakresie to m.in.: treningi w nawiązywaniu i podtrzymywaniu kontaktów; współorganizowanie czasu wolnego, treningi umiejętności prowadzenia gospodarstwa domowego; wyrobienie nawyku dbania o higienę; treningi umiejętności administrowania budżetem domowym.

2.3.5. Dienne ośrodki wsparcia

Dzięki tej formie pomocy osoby starsze i osoby z zaburzeniami psychicznymi mogą zaspokoić bardzo ważną potrzebę kontaktu i integracji społecznej bez ostatecznego

zerwania więzi z rodziną i środowiskiem lokalnym. Otrzymują jednocześnie wsparcie specjalistów, przede wszystkim rehabilitację społeczną i usprawniającą. W Krakowie do tego typu ośrodków zaliczamy: Miejskie Dzielnicowe Domy Pomocy Społecznej i Środowiskowe Domy Samopomocy.

2.3.6. Środowiskowe Domy Samopomocy

Są to ośrodki wsparcia dla osób chorych psychicznie i upośledzonych umysłowo działające w ramach zadań zleconych gminie. W Krakowie w 1999 roku działały cztery tego typu placówki przeznaczone dla 105 osób z zaburzeniami psychicznymi:

- a) ŚDS os. Młodości 8 dla 40 uczestników (chorych psychicznie)– publiczna placówka działająca w 1999 roku w formie zakładu budżetowego. Terapia zajęciowa prowadzona jest w pracowniach: kulinarnej, komputerowej, plastycznej, rękodzieła, stolarskiej. Inne zajęcia to: gimnastyka, muzykoterapia, zajęcia klubowe, nauka języka francuskiego i angielskiego. Prowadzone są także konsultacje psychologiczne (trening umiejętności społecznych, społeczność, rozmowy wspierające), psychiatryczne, medyczne, socjalne, kult.-oświatowe, edukacyjne. W Domu uczestnicy mogą korzystać ze śniadań i obiadów przygotowywanych w ramach pracowni kulinarnej. Koszt zakupionych produktów pokrywają uczestnicy. Dom funkcjonuje przez 5 dni w tygodniu od poniedziałku do piątku w godz. od 7.30 do 18.00.
- b) ŚDS ul. Józefa 1 dla 25 uczestników (chorych psychicznie)– placówka prowadzona przez Krakowską Fundację „Hamlet”. Zajęcia terapeutyczne odbywają się w pracowni krawieckiej, kulinarnej i komputerowej. Inne zajęcia to: gimnastyka rekreacyjna, muzykoterapia, nauka języka angielskiego. Prowadzone są także konsultacje psychiatryczne. Koszty obiadów przygotowywanych w pracowni kulinarnej pokrywają uczestnicy. Dom otwarty jest dla uczestników od poniedziałku do piątku w godz. od 10.00 do 20.00 a w sobotę od 10.00 do 15.00.
- c) ŚDS ul. Komandosów 18 dla 20 uczestników (upośledzonych umysłowo)– placówka prowadzona przez Caritas Archidiecezji Krakowskiej. W Domu prowadzona jest terapia zajęciowa (krawiectwo, gotowanie posiłków, muzykowanie, zajęcia plastyczne, teatralne, turystyczne, stolarstwo). Udzielane są konsultacje prawne i socjalne. Prowadzona jest rehabilitacja. Koszty obiadów pokrywają uczestnicy. Dom czynny jest od poniedziałku do piątku w godz. od 8.00 do 16.00.
- d) ŚDS ul. Aleksandry 1 dla 20 uczestników (niepełnosprawnych intelektualnie i chorych psychicznie)– placówka prowadzona przez Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”. W Domu prowadzona jest terapia zajęciowa i trening zawodowy (stolarstwo, ceramika, plastyka, introligatorstwo, poligrafia, tkactwo, obsługa urządzeń elektronicznych). Zajęcia mają na celu wyrabianie umiejętności przydatnych w życiu codziennym, doskonalenie umiejętności z zakresu psychomotoryki i rehabilitacji, kształtowanie umiejętności spędzania wolnego czasu i rozwijanie kontaktów społecznych. Dom otwarty jest dla uczestników od poniedziałku do piątku w godz. od 8.00 do 16.00. Koszty obiadów ponoszą uczestnicy.

MOPS prowadzi postępowania w sprawie skierowania osób do w/w placówek. W tym zakresie wydano w 1999 roku 121 decyzji administracyjnych. Prowadzone są również kontrole wykorzystania miejsc i prawidłowości realizacji zadań– łącznie 5 w ciągu roku

2.3.7. Miejskie Dienne Domy Pomocy Społecznej

W roku 1999 funkcjonowały jako zakład budżetowy składający się z pięciu filii (rozieszczonych w różnych dzielnicach Miasta Krakowa). Są to ośrodki wsparcia dla osób o zmniejszonej sprawności psychofizycznej, osób w wieku emerytalnym, dorosłych i małoletnich będących w trudnej sytuacji rodzinnej i mieszkaniowej.

Instytucja realizuje swoje zadania w szczególności przez udzielanie świadczeń podczas całodziennego pobytu w zakresie:

- rehabilitacji,
- zajęć kulturalno-oświatowych,
- terapii zajęciowej grupowej i indywidualnej dla podtrzymywania kondycji psychofizycznej,
- psychoterapii (rozmowy wspierające),
- zapewnienia posiłków.

Placówka czynna jest co najmniej 8 godzin dziennie.

W 1999 roku średnia liczba podopiecznych w Miejskich Dziennych Domach Pomocy Społecznej wynosiła 648 osób miesięcznie.

Natomiast ilość świadczeń zrealizowanych w MDDPS z rozbiem na wyżywienie i pozostałe usługi wynosiła:

- a) wyżywienie– 112.377
- b) pozostałe usługi– 93.136

2.3.8. Rehabilitacja zawodowa i społeczna

Zadania te wynikają z ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 roku o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych /Dz. U. nr 123 poz777/ na rzecz osób niepełnosprawnych ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych.

MOPS realizował następujące zadania:

a) w zakresie rehabilitacji zawodowej:

- udzielanie osobom niepełnosprawnym pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej,
- dofinansowanie osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą albo rolniczą, do oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności,
- zwrot kosztów organizacji nowych stanowisk pracy lub przystosowania istniejących stanowisk pracy stosownie do potrzeb osób niepełnosprawnych oraz wynagrodzenia osób niepełnosprawnych skierowanych na nowo utworzone lub przystosowane istniejące stanowiska pracy,

b) w zakresie rehabilitacji społecznej

- finansowanie utworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej,
- dofinansowanie prac związanych z likwidacją barier architektonicznych i urbanistycznych osobom niepełnosprawnym,
- dofinansowanie do likwidacji barier w komunikowaniu się,
- dofinansowanie osobom niepełnosprawnym do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych,

- program celowy w zakresie dofinansowania zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze przyjęty do realizacji w sierpniu 1999 roku.
- 1) Zwrot kosztów organizacji nowych stanowisk pracy dla osób niepełnosprawnych oraz wynagrodzenia osób niepełnosprawnych skierowanych na nowo utworzone stanowiska pracy wraz ze składkami na ubezpieczenia społeczne od tego wynagrodzenia
- W 1999 roku utworzonych zostało 172 stanowiska pracy, na których zatrudnionych zostało 187 osób niepełnosprawnych. Refundacja kosztów utworzenia tych stanowisk wynosiła 2 801 643 zł. Natomiast refundacja wynagrodzenia i składki na ubezpieczenia społeczne osób zatrudnionych na stanowiskach refundowanych w omawianym okresie wynosiła 1 795 622 zł.
  - W 1999 r. MOPS zawarł 65 umów, podjęto zobowiązania w zakresie zwrotu kosztów organizacji miejsc pracy dla osób niepełnosprawnych oraz wynagrodzenia wypłacanego osobom zatrudnionym na tych stanowiskach na łączną kwotę 11 667 473 złotych.
  - Średni koszt utworzenia stanowiska pracy wynosi 15 947 zł.
  - Osoby zatrudnione w 1999r. na stanowiskach refundowanych według stopni niepełnosprawności:

Stopień niepełnosprawności	znaczny	Umiarkowany	lekki
ilość osób	2	99	86

- 2) Udzielanie osobom niepełnosprawnym pożyczek na rozpoczęcie działalności gospodarczej

Pomimo dużego zainteresowania uzyskaniem pożyczki na rozpoczęcie działalności gospodarczej z ponad 350 osób niepełnosprawnych, które pobrały druki wniosków wraz z przepisami, wnioski złożyło tylko 57 osób. Pożyczek udzielono 45 osobom, 10 osób otrzymało odmowę z uwagi na negatywną ocenę przedsięwzięcia gospodarczego, 2 osoby zrezygnowały.

- 3) Dofinansowanie osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą albo rolniczą do oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności

MOPS udziela również dofinansowania osobom niepełnosprawnym prowadzącym działalność gospodarczą do oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuowanie tej działalności. Dotychczas ta forma pomocy nie cieszy się dużym zainteresowaniem wśród niepełnosprawnych.

W 1999 roku z skorzystały z niej 2 osoby na łączną kwotę 2 280 zł.

4) Finansowanie tworzenia i działalności warsztatów terapii zajęciowej

Warsztat terapii zajęciowej realizuje zadania w zakresie rehabilitacji społecznej i zawodowej zmierzającej do ogólnego rozwoju i poprawy sprawności każdego uczestnika, niezbędnych do możliwie niezależnego, samodzielnego i aktywnego życia w środowisku.

Realizacja przez warsztat celu odbywa się poprzez:

- rozwijanie umiejętności wykonywania czynności życia codziennego oraz zaradności osobistej,
- przygotowanie do życia w środowisku społecznym, między innymi przez rozwój umiejętności planowania i komunikowania się, dokonywania wyborów, decydowania o swoich sprawach oraz innych umiejętności niezbędnych w niezależnym życiu, a także poprawę kondycji psychicznej,
- rozwijanie umiejętności przy zastosowaniu różnych technik terapii zajęciowej,
- rozwijanie podstawowych oraz specjalistycznych umiejętności zawodowych, umożliwiających podjęcie pracy albo szkolenia zawodowego.

Na terenie miasta Krakowa działało 9 Warsztatów Terapii Zajęciowej, w tym jeden powstał w listopadzie 1999 roku, do których zakwalifikowanych było 247 uczestników. W 1999 roku MOPS nadzorował i finansował działalność ośmiu WTZ wydając na ten cel 2 711 200 złotych. Dziewięć WTZ do końca 2000 roku finansowany jest- zgodnie z obowiązującymi przepisami- przez PFRON Oddział Małopolska.

5) Likwidacja barier architektonicznych i urbanistycznych osobom niepełnosprawnym oraz dofinansowanie osobom niepełnosprawnym do likwidacji barier w komunikowaniu się

	bariery architektoniczne	bariery w komunikowaniu się
Ilość zawartych umów	57	65
Kwota w złotych	482 453	84 914
Ilość umów zrealizowanych	57	64
w tym dla dzieci i młodzieży	5	5
Kwota w złotych	472 757	83 842

6) Dofinansowanie osobom niepełnosprawnym do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych

W 1999 roku do MOPS wpłynęło 5881 wniosków o dofinansowania do uczestnictwa w turnusach rehabilitacyjnych. Z dofinansowania skorzystało 5227 osób w wysokości 2 713 701 złotych. W tym było 3881 osób dorosłych oraz 685 ich opiekunów. Na ten cel wypłacono kwotę 2.328.258 złotych. Natomiast dla 406 dzieci i młodzieży i 255 ich opiekunów wypłacono 385.443 złote.

Średnia wysokość dofinansowani wynosiła 520 złotych.

7) Program celowy w zakresie dofinansowania zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze

MOPS w sierpniu 1999 r. przyjął do realizacji ofertę PFRON dotyczącą programu dofinansowania zaopatrzenia osób niepełnosprawnych w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze. Dla blisko 800 osób niepełnosprawnych przyznano pomoc finansową do zakupu przedmiotów ortopedycznych (wózki inwalidzkie, aparaty słuchowe, buty ortopedyczne itp.) najczęściej pokrywającą w całości poniesione przez osobę koszty.

Łączna wartość udzielonej pomocy wyniosła 597 894 zł.

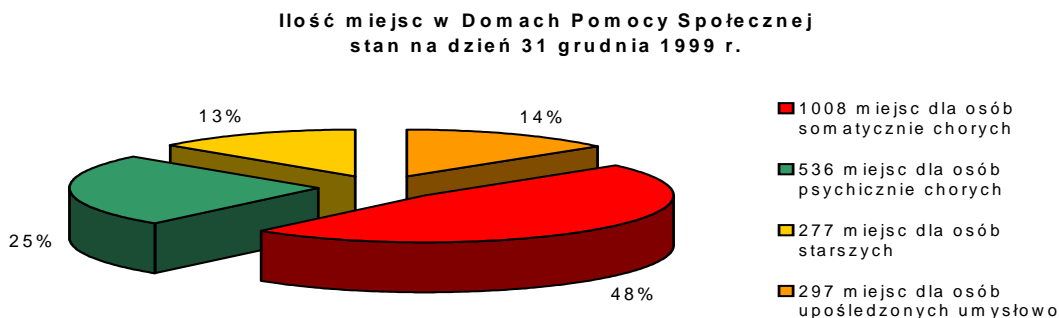
2.3.9. Domy Pomocy Społecznej

1) Przeznaczenie domów pomocy społecznej.

W wypadku, gdy konieczna jest całodobowa opieka a nie jest możliwe jej zapewnienie w środowisku (ze względów zdrowotnych czy społecznych), jedyną możliwą formą pomocy jest umieszczenie w domu pomocy społecznej. Dom pomocy społecznej zapewnia całodobową opiekę oraz zaspokaja niezbędne potrzeby bytowe, edukacyjne, społeczne i religijne.

W Krakowie funkcjonuje 17 domów pomocy społecznej o czterech profilach, które w sumie posiadają 2176 miejsc, w tym:

- 1008 dla osób przewlekle somatycznie chorych,
- 536 dla osób przewlekle psychicznie chorych,
- 277 dla osób starszych,
- 297 dla osób upośledzonych umysłowo,
- 58 dla samotnych matek.

Podstawowym założeniem działań podejmowanych wobec domów pomocy społecznej było wdrażanie zapisów uchwały Rady Miasta Krakowa w sprawie Systemu Pomocy Społecznej. Na gruncie rozwiązań obowiązujących do końca 1998 do zadań MOPS należało jedynie przygotowanie odpowiedniej dokumentacji dla podmiotu (administracji rządowej na szczeblu województwa) wydającego decyzję o umieszczeniu. Z chwilą przejęcia zadania sprawowania nadzoru nad domami pomocy społecznej i kierowania osobami do tych placówek w ramach MOPS znalazła się całość działań w tym zakresie: od wniosku do realizacji decyzji. Umożliwiło to racjonalizację wykorzystania miejsc w domach usprawnienie obiegu informacji i sprawniejsze realizowanie decyzji na etapie umieszczania osoby w konkretnym

domu. M. in. wprowadzono procedurę monitoringu sytuacji osób oczekujących na miejsce w domu pomocy społecznej.

2) Formy usług świadczonych w domach pomocy społecznej.

Zgodnie z przepisami ustawy o pomocy społecznej domy pomocy społecznej zapewniają opiekę całodobową osobom, które nie są w stanie samodzielnie funkcjonować w środowisku, a rodzina i gmina nie jest w stanie takiej opieki zorganizować. Usługi świadczone przez domy pomocy społecznej mają trzy wymiary:

- a) Opieka medyczno- rehabilitacyjna– zgodnie ze swoimi potrzebami domy zatrudniają lekarzy internistów i psychiatrów lub korzystają z usług lekarzy przychodni rejonowych. Ponadto usługi medyczne zapewniają pielęgniarki i rehabilitanci. Personel tych działów jest szczególnie rozbudowany w domach dla osób somatycznie chorych.
- b) Opieka opiekuńczo-terapeutyczna– realizuje zadanie wspierania socjalnego i psychologicznego oraz organizowania codziennego życia mieszkańców poprzez pracę opiekunów, pracowników socjalnych, psychologów, pedagogów, pracowników socjalnych i kulturalno oświatowych. Personel tych działów jest szczególnie rozbudowany w domach dla osób upośledzonych umysłowo i psychicznie chorych.
- c) Dodatkowa opieka– zapewnia realizację podstawowych potrzeb bytowych pensjonariuszy. Są to działania typu mycie, karmienie, pomoc w załatwianiu czynności fizjologicznych realizowane przez salowe, pokojowe, sanitariuszki.

W realizację trzech powyższych form opieki zaangażowane jest zwykle około 60% personelu każdego z domów.

3) Średni miesięczny koszt utrzymania mieszkańca w domu pomocy społecznej.

- w domach pomocy społecznej dla osób upośledzonych umysłowo– 1820 zł
- w domach pomocy społecznej dla psychicznie chorych– 1686 zł
- w domach pomocy społecznej dla somatycznie chorych– 1655 zł
- w domach pomocy społecznej dla osób starszych– 1245 zł

Ogólna średnia ważona ogólnego kosztu utrzymania dla wszystkich domów pomocy społecznej wynosi 1648 zł.

4) W ramach realizacji zadania polegającego na umieszczaniu osób w domu pomocy społecznej podjęto następujące działania

Z Wojewódzkiego Zespołu Pomocy Społecznej przejęto 231 spraw i załatwiono wszystkie. Pozostały jedynie cztery wnioski o DPS dla osób psychicznie chorych. Osoby te oczekują w kolejce.

W roku 1999 wpłynęło 717 wniosków o umieszczenie w domu pomocy społecznej. Jeżeli dodamy do tego wnioski otrzymane z WZPS liczba wszystkich wniosków wyniesie 948.

W sumie w roku 1999 wydano 1590 decyzji i postanowień, w tym m.in.

- 647 kierujących do domów pomocy społecznej, w tym:

- dla przewlekłe somatycznie chorych– 450,
  - dla przewlekłe psychicznie chorych– 118,
  - dla osób starszych – 69,
  - dla upośledzonych umysłowo– 10.
- 222 decyzje umieszczające osoby na listach oczekujących na przyjęcie do dps. Na dzień 31.12.1999r. na umieszczenie w domach pomocy społecznej oczekiwało 160 osób, w tym:
    - a) 76 dla przewlekłe somatycznie chorych,
    - b) 76 dla przewlekłe psychicznie chorych,
    - c) 6 dla osób starszych,
    - d) 2 dla upośledzonych umysłowo.
- 5) W ramach nadzoru nad domami zostały podjęte następujące działania:
- przeprowadzono 7 kontroli,
  - zorganizowano 6 zebrań dyrekcji MOPS z dyrektorami domów pomocy społecznej i głównymi księgowymi,
  - dokonano 45 analiz planów rzeczowo-finansowych,
  - zaopiniowano 120 wniosków budżetowych,
  - przygotowano 15 projektów statutów,
  - przygotowano projekt ponadzakładowego układu zbiorowego dotyczącego systemu wynagrodzeń dla 15 domów pomocy społecznej,
  - przygotowano 15 wzorów regulaminów wynagradzania w domach pomocy społecznej,
  - przekazano 20 pism zawierających wyjaśnienia, instrukcje i informacje,
  - przygotowano i przeprowadzono konkurs na dyrektora Domu Pomocy Społecznej dla upośledzonych umysłowo kobiet.

2.3.10. Orzekanie o stopniu niepełnosprawności

W strukturze MOPS działa Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności.

Do Zespołu wpłynęło w 1999 roku 5802 wniosków. Najwięcej wniosków złożyły osoby ubiegające się o korzystanie z systemu pomocy społecznej, następnie o wskazanie do odpowiedniego zatrudnienia i korzystanie z ulg i uprawnień. Natomiast najmniej wniosków wpłynęło w celu uzyskania wskazań do szkolenia i konieczności zaopatrzenia w przedmioty ortopedyczne i środki pomocnicze.

W 1999 roku Zespół Orzekający wydał 4696 orzeczeń, w tym 68 o nie zaliczenie do osób niepełnosprawnych.

W 1999 roku Zespół wydawał orzeczenia dla mieszkańców 12 powiatów, to jest: m. Kraków- 2.269, krakowskiego- 402, chrzanowskiego- 265, oświęcimskiego-340, olkuskiego- 268, wadowickiego- 503, miechowskiego- 71, proszowickiego- 51, suskiego - 111, wielickiego- 185, myślenickiego- 229 oraz dwa orzeczenia dla powiatu bocheńskiego.

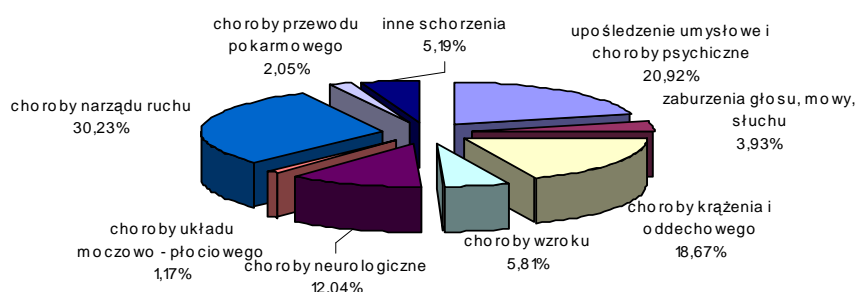
Najwięcej, bo aż 2639 wydano orzeczeń o zaliczeniu do umiarkowanego stopnia niepełnosprawności, natomiast do lekkiego i znacznego stopnia niepełnosprawności zakwalifikowano prawie taką samą ilość osób, tj. odpowiednio 999 i 990.

Przyczynami orzekania o niepełnosprawności były schorzenia narządu ruchu- (1399 osób), upośledzenia umysłowe i choroby psychiczne- (968 osób), choroby układu krążenia i układu oddechowego- (864 osób) i choroby neurologiczne- (557 osób).

Osoby ubiegające się o wydanie orzeczenia o stopniu niepełnosprawności najczęściej były w wieku od 40–60 roku życia (1759 osób) i ubiegały się głównie o korzystanie z pomocy społecznej oraz ulg i uprawnień, a także osoby młode w wieku od 16-25 roku życia (1287 osób) ubiegające się głównie o przyznanie zasiłku pielęgnacyjnego i korzystanie z systemu pomocy społecznej. Najczęściej wnioski do Zespołu Orzekającego składały osoby nie zatrudnione (3741 osób), posiadające wykształcenie podstawowe i niepełne podstawowe (2040 osób).

Orzeczenia wg przyczyn niepełnosprawności

2.4. Inne działania na rzecz osób i rodzin

Oprócz działań i świadczeń specyficznych dla konkretnych grup odbiorców (osób) realizowane są usługi i świadczenia docierające do wszystkich powyżej wymienionych kategorii. Należą do nich:

2.4.1. poradnictwo i praca socjalna

- 1) Podjęto 473 interwencje na prośbę zakładów karnych oraz 3 791 na prośbę innych instytucji.
- 2) Podjęto 2 840 działań w zakresie pomocy w załatwieniu spraw urzędowych.
- 3) Wypełniono 627 kart informacyjnych na prośbę różnych instytucji na temat sytuacji wskazanych w pismach osób.
- 4) Działania konsultantów MOPS:
  - a) prawnicy–
    - 2 720 osób skorzystało z porad prawników
    - 4 721 konsultacji udzielonych osobom,
    - 225 podjętych działań w środowisku,
    - 1 980 konsultacji udzielonych pracownikom,
  - b) psychologdy–
    - 483 osoby skorzystały z porad psychologów

1 304 konsultacji udzielonych osobom,
647 interwencji w środowisku,
304 konsultacji udzielonych pracownikom.

2.4.2. świadczenia materialne

- udzielenie 2 585 osobom pomocy w formie gorącego posiłku realizowanego w barach lub innych miejscach zbiorowego żywienia. Zrealizowano 691 405 posiłków na kwotę 1 813 436 zł. Średnia wartość posiłku wyniosła 2,62 zł.
- zasiłek na zakup odpowiedniego do pory roku ubrania, który otrzymały 1873 osoby. Zrealizowano 2262 świadczenia na kwotę 304 412 zł. Średnia wartość zasiłku wyniosła 134,57 zł.
- zasiłek celowy pomoc na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego, który otrzymało 77 osób. Zrealizowano 81 świadczeń na kwotę 38 396 zł. Średnia wartość zasiłku wyniosła 474 zł.
- sprawienie pogrzebu 124 osób na kwotę 196 164 zł.
- zasiłek celowy dofinansowanie do wydatków mieszkaniowych skorzystały 6 123 rodziny. Otrzymały one 11 938 świadczeń na kwotę 1 782 654 zł.
- realizacja pilotażowego lokalnego programu dofinansowania do wydatków mieszkaniowych- 387 osobom przyznano 2 477 świadczeń na kwotę 274 048 zł.
- zasiłki celowe w formie dostarczenia opału bądź przyznania kwoty na zakup opału. Dla 2900 rodzin zrealizowano 3771 świadczeń na kwotę 1 246 510 zł (w tym 893 512 zł w ramach zamówienia publicznego na dostarczenie opału i 352 998 zł w formie zasiłku na zakup opału). Średnia wartość świadczenia wyniosła 330,55 zł.
- zasiłki celowe na dofinansowanie kosztów zakupu żywności. 7 837 rodzin otrzymało 13 944 świadczeń na kwotę 1 554 531 zł. Średnia wartość pomocy wyniosła 111,48 zł.
- zasiłki celowe na dofinansowanie zakupu leków skorzystało 2 476 rodzin. Otrzymały one 4 254 świadczenia na łączną kwotę 323 306 zł. Średnia wartość świadczenia wyniosła 76 zł

Ponadto udzielano pomocy w formie zasiłków rodzinnych. Skorzystały 1143 rodziny (1615 osób), przyznano 13 052 świadczenia na kwotę 492 854 zł. Zrealizowano również 234 dodatki rodzinne (jednorazowe przysługujące na 3 i następne dziecko) po 137 zł na kwotę 29 733 zł

Składki emerytalno- rentowe płacono dla 1 634 osób (14 788 świadczeń na kwotę 3 096 315 zł). Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacono dla 6 136 osób (53 726 świadczeń na kwotę 1 149 148 zł). Realizacja tego zadania obarczona był szczególnie dużym nakładem pracy ze względu na skalę w jakiej trzeba było wprowadzić rozwiązania nowego systemu ubezpieczeń (program „Płatnik”).

2.5. Pomoc osobom bezdomnym

Kraków jako duże miasto zapewnia osobom bezdomnym anonimowość, a zakres świadczonej pomocy gwarantuje zabezpieczenie podstawowych potrzeb. Nie bez znaczenia jest fakt, że około 80% osób bezdomnych przebywających na terenie Krakowa w żaden sposób nie jest trwale związana z naszym miastem, a jedyna sieć społeczna w jakiej uczestniczą i funkcjonują to sieć złożona z nich samych. Prowadząc

analizę trybu życia osób bezdomnych możemy zauważyć obniżenie progu potrzeb do niezbędnego minimum, wyuczoną bezradność, jak również chęć pozostania anonimowym.

Około 1300 osób bezdomnych przebywa w różnych miejscach Krakowa, około 200 bezdomnych przebywa na dworcach krakowskich (przebywają tam osoby, które podróżują po Polsce i zatrzymują się w Krakowie od kilku do kilkunastu dni), około 450 osób bezdomnych przebywa w miejscach noclegowych przeznaczonych dla bezdomnych i bezdomnych narkomanów, pozostałe około 650 osób bezdomnych przebywa w kanałach ciepłowniczych, barakach, pustostanach, na klatkach schodowych i w ogródkach działkowych. Warto również zaznaczyć, że jak wskazują obserwacje, uruchomienie kolejnych placówek (udostępnienie kolejnego miejsca noclegowego) spowoduje zwiększony napływ osób bezdomnych do Krakowa z gmin i powiatów nie realizujących żadnej pomocy na rzecz bezdomnych.

W celu objęcia pomocą tej specyficznej grupy ludzi w 1999 r utworzono w MOPS Dział Pomocy Bezdomnym, którego celem jest umożliwienie funkcjonowania i bytowania osobom bezdomnym w warunkach odpowiadających godności człowieka, a w konsekwencji doprowadzenie do wyjścia z bezdomności.

Pomoc w formie noclegu

- Miejska Noclegownia dla Mężczyzn, ul. Makuszyńskiego 19, prowadzona przez PCK na zlecenie MOPS, dysponująca 140 miejscami; na miejscu można skorzystać z opieki medycznej, pielęgniarskiej, łaźni, jak również posiłków. Na okres zimy istnieje możliwość rozszerzenia bazy noclegowej maksymalnie nawet do 220 miejsc.
- Przytulisko Św. Brata Alberta dla Bezdomnych Kobiet, ul. Malborska 64 B, prowadzone przez Prowincję Krakowską Zgromadzenia Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim dofinansowywane przez MOPS, dysponujące 70 miejscami. Na miejscu można skorzystać z opieki medycznej, pielęgniarskiej, łaźni, jak również posiłków. Na okres zimy istnieje możliwość rozszerzenia bazy noclegowej do 80 miejsc.
- Przytulisko Św. Brata Alberta dla Bezdomnych Mężczyzn, ul. Kościuszki 23, prowadzone przez Zgromadzenie Braci Albertynów dofinansowywane przez MOPS, dysponujące 70 miejscami. Na miejscu można skorzystać z punktu medycznego, łaźni, jak również posiłków. Na okres zimy istnieje możliwość rozszerzenia bazy noclegowej do 80 miejsc.
- Noclegownia dla Czynnych Narkomanów prowadzona przez Krakowskie Towarzystwo Pomocy Uzależnionym przy ul. Krzemienieckiej 63, dofinansowywana przez MOPS, przeznaczona dla 35 osób,
- Ogrzewalnia przy ul. Skawińskiej 6– zapewniająca 40 awaryjnych miejsc noclegowych, posiłki i odzież dla osób bezdomnych, prowadzona przez Zgromadzenie Braci Albertynów na zlecenie MOPS.

Ponadto osobom bezdomnym przyznano następujące świadczenia materialne:

- posiłki- ok. 700 świadczeń na kwotę 25 163 zł.,
- świadczenia lecznicze– 2 307 świadczeń na kwotę 56 009 zł.,
- zakup opału w okresie zimowym– 13 świadczeń na kwotę 2 001 zł.,
- zabezpieczenie niezbędnej i stosownej odzieży– 60 świadczeń na kwotę 6 151 zł.,

- świadczenia obligatoryjne–
- renta socjalna– 81 świadczeń na kwotę 24 503 zł.,
- dodatek do renty socjalnej– 2 świadczenia na kwotę 696 zł.
- zasiłek stały– 10 świadczeń na kwotę 3 420 zł. oraz składki na ubezpieczenie emerytalno– rentowe– 3 świadczenia na kwotę 684 zł.,
- zasiłek stały wyrównawczy– 939 świadczeń na kwotę 332 078 zł.,
- wydatki mieszkaniowe– 8 świadczeń na kwotę 10 296 zł.,
- żywność– 66 świadczeń na kwotę 5 415 zł.,
- leki – 64 świadczenia na kwotę 3 361 zł.,
- opłaty za żłobek, przedszkole– 4 świadczenia na kwotę 502 zł.,
- bilety kredytowane– 473 świadczenia na kwotę 14 994 zł.

2.6. Współpraca z Radami Dzielnic i organizacjami pozarządowymi w ramach:

2.6.1. realizacji zadań priorytetowych dzielnic

W ramach realizacji zadań priorytetowych z zakresu pomocy społecznej MOPS zaopiniował i realizował 37 zadań uznanych za priorytetowe przez Rady Dzielnic

LP	Nr Dzielnicy	Nazwa zadania	Organizator	Przyznana dotacja
1.	I	Paczki żywnościowe	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	1 900 zł.
2.	II	Caritas Archidiecezji Krakowskiej przy Parafii Miłosierdzia Bożego- dofinansowanie do posiłków	Caritas Archidiecezji Krakowskiej przy Parafii Miłosierdzia Bożego	17 000zł.
3.	III	Pomoc finansowa dla kombatantów	Filia Nr 1	6 000 zł.
	III	Paczki żywnościowe	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	1 500 zł.
4.	III	Przytulisko im. Br. Alberta dla Bezdomych Kobiet, ul. Malborska 64- zakup artykułów spożywczych	Przytulisko na Malborskiej (ss. Albertynki)	1 000 zł.
5.	III	TPD, ul. Włodkowica 7a - zakupy, - remonty.	TPD, ul. Włodkowica 7a	2 000 zł., w tym: 1 015 zł. 985 zł.
6.	IV	Paczki żywnościowe	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	3 000 zł.

7.	V	Dofinansowanie wyjazdów wakacyjnych dzieci z rodzin ubogich i patologicznych	Filia Nr 7	2 000 zł.
8.	V	Dofinansowanie działalności kulturalnej, wycieczek	Ośrodek Aktywizacji Społecznej, ul. Lea 55	2 000 zł.
9.	V	Paczki żywnościowe	Filia Nr 7	2 000 zł.
10.	V	Paczki żywnościowe	Polski Związek emerytów, Rencistów i Inwalidów	2 000 zł.
11.	V	Dofinansowanie wieczerzy wigilijnej dla osób starszych, samotnych, ubogich	Ośrodek Aktywizacji Społecznej – Klub Seniora	2 000 zł.
12.	VI	<ul style="list-style-type: none"> • zakup wyposażenia (sprzętu video, rehabilitacyjnego, przyrządów do masażu) • imprezy kulturalne • malowanie pomieszczeń 	Klub Seniora	6 000 zł.
13.	VIII	Dofinansowanie działalności w zakresie profilaktyki uzależnień i patologii społecznych	Saltrom	5 000 zł.
14.	VIII	Zakup wyposażenia	Środowiskowy Dom Samopomocy CARITAS	5 000 zł.
15.	VIII	Paczki żywnościowe	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	6 000 zł.
16.	IX	Paczki żywnościowe	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	6 000 zł.
17.	X	Zakup opału	Filia Nr 3	3 000 zł.
18.	X	Paczki żywnościowe	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	3 000 zł.
19.	X	Paczki żywnościowe	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	2 000 zł.
20.	X	Paczki żywnościowe	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	1 000 zł.
21.	X	Dofinansowanie wieczerzy wigilijnej dla osób starszych, samotnych	Osiedlowy Klub Kultury	1 500 zł.
22.	X	Wycieczka do Wysowej	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	1 000 zł.

23.	XII	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich przy Parafii Miłosierdzia Bożego- zakupy	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich- Klub „Przystań” przy Parafii Miłosierdzia Bożego	2 000 zł.
24.	XII	Wycieczka do Częstochowy	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	1 000 zł.
25.	XII	Paczki żywnościowe	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	3 000 zł.
26.	XIII	Ośrodek Psychologiczno-Pedagogiczny „Świat Dziecka”, ul. Brodzińskiego 1 - zakupy, - zakupy.	Ośrodek Psychologiczno-Pedagogiczny „Świat Dziecka”, ul. Brodzińskiego 1	3 000 zł. w tym: 1 100 zł. 1 900 zł.
27.	XIII	Świetlica TPD, ul. Zamoyskiego 1: - zakupy, - zakupy, - remont, - organizacja wycieczki, - zakupy.	Świetlica TPD, ul. Zamoyskiego 1:	6 000 zł. w tym: 1 500 zł. 250 zł. 3 000 zł. 250 zł. 1 000 zł.
28.	XIII	Pomoc materialna dla najbiedniejszych mieszkańców Dzielnicy	Filia Nr 3	2 000 zł.
29.	XIII	Paczki żywnościowe	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	7 500 zł.
30.	XIV	Pomoc w opłaceniu kosztów pobytu dzieci w żłobku, przedszkolu oraz świetlicy dla patologicznej rodziny wielodzietnej z terenu Dzielnicy	Filia Nr 4	2 820 zł.
31.	XIV	Pomoc rzeczowa dla ubogich rodzin z terenu Dzielnicy- zakupy (chodzi o paczki żywnościowe)	Filia Nr 4	12 000 zł.
32.	XIV	Dofinansowanie uroczystości- zakup art. spożywczych: - wigilia BN dla osób starszych i samotnych, - św. Mikołaj dla najbiedniejszych dzieci z Parafii św. Br. Alberta.	Parafia św. Brata Alberta	2 000 zł., w tym: 1 000 zł. 1 000 zł.

33.	XIV	Zakup paczek żywnościowych dla najuboższych rodzin Dzielnicy XIV	Filia Nr 4	1 800 zł.
34.	XIV	Zakup biletów semestralnych MPK dla 9-cio osobowej rodziny z os. Dywizjonu 303	Filia Nr 4	1 020 zł.
35.	XIV	Dofinansowanie wieczery wigilijnej	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	1 000 zł.
36.	XV	Paczki żywnościowe	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	1 000 zł.
37.	XVII	Paczki żywnościowe	PZERI	2 000 zł.

2.6.2. Współrealizacja z Radami Dzielnic zadań pomocy społecznej

Dzielnica I – odbyły się 2 spotkania z radnymi. Pierwsze miało na celu zapoznanie radnych z pracą Ośrodka w nowej strukturze, poinformowano o rodzajach udzielanej pomocy oraz ustalono zasady współpracy. Podczas drugiego spotkania pracownicy MOPS uczestniczyli w posiedzeniu Rady Dzielnicy I, na którym przedstawili informacje na temat świadczeń pomocy społecznej i ilości udzielonych świadczeń oraz odpowiadali na pytania.

Dzielnica II – udział Kierownika Filii Nr 1 w posiedzeniu Komisji ds. Zdrowia, Rodziny i Polityki Społecznej– udzielono informacji na temat zasad udzielania pomocy oraz nowych zasad pracy Filii, a także załatwiania spraw osób kierowanych przez radnych.

Dzielnica III – indywidualne konsultacje w sprawie pomocy dla osób zamieszkałych na terenie dzielnicy.

Dzielnica IV i VI – indywidualne konsultacje w sprawie pomocy dla osób zamieszkałych na terenie dzielnicy.

Dzielnica VII – spotkania informacyjne z pracownikami Działu Pomocy Bezdomnym.

Dzielnica IX – współpraca dotyczyła opiniowania zadań priorytetowych na rok 2000.

Dzielnica X - kontakty w sprawie zadania priorytetowego i jego realizacji. Wspólne działania przy udzieleniu pomocy osobom poszkodowanym w wyniku zdarzenia losowego (pożar Hotelu Robotniczego w Opatkowicach) . Współpraca przy organizacji wycieczki letniej dla dzieci.

Dzielnica XI – bieżąca, stała i bardzo dobra współpraca w indywidualnych sprawach mieszkańców Dzielnicy.

Dzielnica XII - bieżąca, stała i bardzo dobra współpraca w indywidualnych sprawach mieszkańców Dzielnicy. Wspólne działania przy udzieleniu pomocy osobom poszkodowanym w wyniku zdarzenia losowego (pożary na ul. Teligi i Biezanowskiej).

Dzielnica XIII - kontakty w sprawie zadania priorytetowego i jego realizacji. Bieżąca współpraca w indywidualnych sprawach mieszkańców Dzielnicy.

Dzielnica XIV – na bieżąco jest utrzymywany kontakt z Komisją ds. Rodziny i Polityki Społecznej Rady.

Dzielnica XV - współpraca dotycząca realizacji zadań priorytetowych na rok 2000.

Dzielnica XVI – udział w nocnych interwencjach z pracownikami Działu Pomocy Bezdomnych, które służyły zaproponowaniu bezdomnym nocującym na klatkach bloków tejże dzielnicy, ofert pomocy.

Dzielnica XVII – brak współpracy.

Dzielnica XVIII– informacje na temat funkcjonowania Ośrodka w obszarze działania Dzielnicy XVIII, do opracowania planu pomocy na rzecz mieszkańców ze strony Rady Dzielnicy.

2.7. Współpraca z organizacjami pozarządowymi w ramach Konkursu Grantowego.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie jako jednostka koordynująca zadania Systemu Pomocy Społecznej na terenie Miasta dostrzega istotną rolę działalności organizacji pozarządowych na rzecz realizacji zadań publicznych i innych funkcji społecznych z zakresu pomocy społecznej. Za szczególnie wartościowe MOPS uznaje oprócz kwestii wyłącznie pomocowych w obszarze działania organizacji pozarządowych mechanizmy mające wpływ na wzmacnianie podmiotowości społeczeństwa, aktywności grup lokalnych, współdziałania w oparciu o podzielane wartości oraz normy postępowania.

Mając powyższe na uwadze w 1999 roku MOPS brał udział w przygotowaniu i przeprowadzeniu Konkursu Grantowego dla organizacji pozarządowych organizowanego przez Miasto Kraków, w zakresie pomocy rodzinie, prowadził rokowania z podmiotami wyłonionymi w wyniku Konkursu, przygotowywał porozumienia z organizacjami w zakresie realizacji zadań pomocy społecznej dotyczących pomocy rodzinie. Pracownicy Ośrodka uczestniczyli w pracach zespołu zadaniowego powołanego przez Wiceprezydenta Krakowa, opracowującego projekt uchwały w sprawie programu współpracy z organizacjami pozarządowymi.

MOPS sprawował nadzór merytoryczny nad realizacją zawartych porozumień, poprzez analizę dokumentacji dostarczonej przez kontrahentów MOPS. Istotnym jest przy tym fakt, że kontrole realizacji zadań określonych w porozumieniach przeprowadzane były przez pracowników socjalnych, właściwych ze względu na miejsce działania organizacji co miało pozytywny wpływ zarówno na współpracę jak i bieżącą znajomość oferowanego na danym terenie serwisu pomocowego .

W minionym roku przeprowadzono 120 negocjacji i konsultacji, w wyniku których zawarto 95 porozumień i 25 aneksów, dotyczących dofinansowania 105 projektów organizacji pozarządowych zaakceptowanych przez Komisję Konsultacyjną. Projekty realizowane przez organizacje pozarządowe w ramach Konkursu Grantowego objęły swoim zakresem około 10 000 podopiecznych. W efekcie realizacji porozumień grantowych MOPS przekazał organizacjom kwotę 2 331 687,66 zł.

Czuwając nad prawidłowością wypełniania ustaleń zawartych umów, MOPS poprzez filie przeprowadził 69 kontroli porozumień grantowych w efekcie których wykryte nieprawidłowości znalazły odzwierciedlenie w obniżeniu przyznanego dofinansowania lub jego cofnięciu (np. niepodjęcie realizacji przez Stowarzyszenie „Lekarze Nadziei” programu. „Punkt Medyczny dla Dzieci Kazimierza”).

Wykaz projektów organizacji pozarządowych dofinansowanych w ramach Konkursu Grantowego na 1999 rok.

Cel: budowanie i rozwój lokalnego systemu pomocy społecznej– kontynuacje z 1998 roku.

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł projektu	Kwota dofinansowania
1.	Stowarzyszenie Pomocy Osobom Niepełnosprawnym „Przystanek Betlejem”	„Przystanek Betlejem”– Świetlica terapeutyczno- rehabilitacyjna dla osób niepełnosprawnych	72 000 zł.
2.	Caritas Archidiecezji Krakowskiej	Ośrodek Rehabilitacyjno- Terapeutyczny ul. Wjazdowa 2B	85 000 zł.
3.	Caritas Archidiecezji Krakowskiej	Ośrodek Rehabilitacyjno- Terapeutyczny ul. Pasteura 1	85 000 zł.
4.	Duszpasterskie Stowarzyszenie Osób z Upośledzeniem Umysłowym	Świetlica dla osób niepełnosprawnych „Szkłane Domy”	40 000 zł.
5.	Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”	Prowadzenie Klubu Aktywności	85 000 zł.
6.	Fundusz Pomocy Żołnierzom Armii Krajowej	Klub Seniora dla członków Światowego Związku Żołnierzy AK.	9 000 zł.
7.	Polski Związek Niewidomych	Działalność Świetlicowa, w tym działalność Klubu Seniora PZN w Krakowie	6 200 zł.
8.	Fundacja Na Rzecz Chorych Na SM im. Bł. Anieli Salawy	Aktywizacja zawodowa i społeczna osób niepełnosprawnych	7 700 zł.
9.	Towarzystwo Pomocy im. św. Brata Alberta	Zapewnienie rozwoju inicjatyw z zakresu pomocy społecznej	13 000 zł.
10.	Caritas Archidiecezji Krakowskiej	Przytulisko dla bezdomnych mężczyzn im. św. Brata Alberta	30 000 zł.- zwiększona do 38 000 zł.
11.	Zgromadzenie Braci Albertynów	Kuchnia dla Ubogich	40 000 zł.
12.	Stowarzyszenie Bank Żywności	Bank Żywności- tworzenie lokalnej sieci współpracy na rzecz rozwiązywania problemów społecznych	55 000 zł.
RAZEM			535 900 zł.

Cel: Wzmocnienie rodziny, tworzenie sprzyjających warunków do harmonijnego rozwoju dzieci i młodzieży – kontynuacja z 1998 roku.

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł projektu	Kwota dofinansowania
1.	Stowarzyszenie Akademickie BECZKA	Obóz rehabilitacyjny-zimowisko w ramach całorocznej pracy z dziećmi upośledzonymi z DPS przy ul. Łanowej 41 B w Krakowie	5 000 zł.
2.	Związek Harcerstwa Polskiego	„Szarotka– 1999”	7 000 zł.
3.	Fundacja „Hipoterapia”– Na Rzecz Rozwoju Rehabilitacji Konnej Dzieci Niepełnosprawnych	Zajęcia terapeutyczne dla dzieci niepełnosprawnych i ich rodzin w Ośrodku i „Klubie Matki” przy Fundacji „Hipoterapia”.	24 000 zł.
4.	Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”	„Wczesna pomoc– poradnictwo domowe– opieka nad rodziną z małym dzieckiem o zaburzonym rozwoju”	21 000 zł.
5.	Świetlica Terapeutyczna „SOS” dla Dzieci Zagrożonych Środowiskowo	Ja, Ty- znaczy My	44 000 zł.
6.	Stowarzyszenie Wspólnota Rodzin Wielodzietnych im. Świętej Królowej Jadwigi	Wsparcie dla rodzin wielodzietnych w kryzysowych momentach w wypełnianiu ich funkcji małżeńskich, rodzicielskich i wychowawczych oraz w skrajnym kryzysie materialnym	22 000 zł.
7.	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej Rzeczypospolitej Polskiej	Wychowanie przez sport- świetlica terapeutyczna im. Jana Pawła II	15 500 zł.
8.	Centrum Kultury Katolickiej Mistrzejowice przy Parafii św. Maksymiliana Kolbe	Rodzina- Dom- Tradycja	6 600 zł.
9.	Caritas Archidiecezji Krakowskiej	Profilaktyka dzieci z rodzin patologicznych i dysfunkcyjnych oraz pomoc w wyrównywaniu braków związanych z niekorzystnym wpływem środowiska rodzinnego	94 000 zł.
10.	Centrum Młodzieży „U Siemachy”	Środowiskowa działalność socjoterapeutyczna– Dzienny Ośrodek Socjoterapii w Krakowie	360 000 zł.- zwiększona do 373 195 zł.

11.	Stowarzyszenie Rodzin Adopcyjnych i Zastępczych „Pro Familia”	Najpierw Rodzina	34 000zł.
12.	Centrum Kultury Katolickiej Mistrzejowice przy Parafii św. Maksymiliana Kolbe	Szkoła zdrowego życia	7 800 zł.
13.	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich w Archidiecezji Krakowskiej	Działalność Katolickiego Domu Kultury „Eden”	15 000 zł.
14.	Fundacja Bielańskiej Szkole im. Szarych Szeregów	Świetlica Otwartych Drzwi	13 000zł.
15.	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich w Archidiecezji Krakowskiej	Świetlica „Przystań”- Miejsce dla każdego dziecka potrzebującego pomocy	8 500zł.- obniżona do 7 650zł.
16.	Fundacja Dziecięce Listy do Świata	„Dziatwa 1999”	35 000zł.
17.	Stowarzyszenie „M.”	Szkoła dla Rodziców	65 000zł.
18.	Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”	Szkolny Punkt Konsultacyjny	9 500zł.- obniżona do 8 247,66zł.
19.	Stowarzyszenie „Pomocna Dłoń”	Centrum terapii Uzależnień dla bezdomnych- „Gabinet Terapii Uzależnień dla Bezdomnych”	40 000zł.
20.	Stowarzyszenie Przyjaciół im. Św. Brata Alberta	Pomoc materialna dla najuboższych miasta Krakowa	21 000zł.- zwiększona do 27 000zł.
RAZEM:			864 992,66zł.

Cel: Wzmocnienie rodziny, tworzenie sprzyjających warunków do harmonijnego rozwoju dzieci i młodzieży– nowe projekty oraz projekty z listy rezerwowej kontynuacji .

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł projektu	Kwota dofinansowania
1.	Polski Związek Głuchych	Impreza rekreacyjna dla młodzieży niesłyszącej w Górach Stołowych.	2 400 zł.
2.	Parafialny Zespół Caritas Pomocy Dzieciom – Wspólnota Osób Niepełnosprawnych i ich Przyjaciół	Projekt integracji osób niepełnosprawnych ze środowiskiem lokalnym i ich rehabilitacja „Jestem, cieszę się, jestem– Kocham”.	10 000 zł.
3.	Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”	„Konferencje – spotkania”.	3 000 zł.
4.	Chrześcijańskie Stowarzyszenie Osób Niepełnosprawnych, ich Rodzin i Przyjaciół „Ognisko”	„Nowicjusz”- grupa z programem wprowadzającym.	6 500 zł. 0zł. (dofinansowanie cofnięte)
5.	Krajowe Towarzystwo Autyzmu – Oddział Krakowski	Druk kwartalnika „Impuls”	2 000 zł.
6.	Parafialny Klub Sportowy „JADWIGA”	Gimnastyka usprawniająca dla dorosłych	3 500 zł.
7.	Zgromadzenie Sióstr Albertynek Posługujących Ubogim Prowincja Krakowska	Środowiskowy Dom Pobytu Dziennego dla Osób Starszych i Samotnych prowadzony przez Zgromadzenie Sióstr Albertynek.	30 000 zł.
8.	Polski Związek Jąkających się	Kompleksowe podejście do rehabilitacji osób jąkających się.	11 000 zł.
9.	Polski Związek Głuchych	„Logorytmika”– zajęcia ruchowo–głosowe dla dzieci nie słyszących.	2 250 zł. 0zł. (dofinansowanie cofnięte)
10.	Stowarzyszenie Filantropów im. Brora Hanssona	„Tym najmniejszym ...”	15 000 zł. 0 zł. (dofinansowanie cofnięte)

11.	Centrum Kultury Katolickiej Mistrzejowice	Klub Aktywnego Seniora	3 500 zł.
12.	Stowarzyszenie na Rzecz Ochrony Zdrowia Psychicznego „Braterstwo Serc”	Wycieczki rehabilitacyjne.	2 500 zł.
13.	Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów	Promocja zdrowia– praca socjalna– czynsz oraz inne koszty utrzymania lokalu.	8 000 zł.
14.	Stowarzyszenie Dzieci Wojny w Polsce	„Pomoc Dzieciom Wojny”	3 000 zł.
15.	Fundacja Społeczno-Kulturalna „Remedium”	Świetlica środowiskowa <Dziupla>	7 400 zł.
16.	Stowarzyszenie „Nasza przyszłość”	Powiedzmy sobie prawdę	12 500 zł.
17.	Katolickie Medyczne Centrum Pomocy w Problemach Emocjonalnych (porozumienie z Fundacją Ruch Ku Cywilizacji Miłości im. St. Pruszyńskiego	Specjalistyczna opieka zdrowotna w zakresie pomocy w problemach emocjonalnych, rodzinnych i osobistych z uwzględnieniem duchowego aspektu osobowości człowieka świadczona w zespołach problemowych przez profesjonalistów	9 000zł.
18.	Caritas Archidiecezji Krakowskiej	Rodzina	40 000 zł.
19.	Stowarzyszenie Klub „Beneficus”	Klub młodzieżowy i świetlica środowiskowa	20 000 zł.
20.	Towarzystwo Muzyczne w Krakowie	Wychowanie przez muzykę	27 000 zł.
21.	Fundacja „Ruch Ku Cywilizacji Miłości” im. St. Pruszyńskiego	Działania na rzecz konsolidacji rodziny	3 000 zł.
22.	Stowarzyszenie Salezjański Ruch Troski o Młodzież „SALTROM”	SALTROM 2000- Tynec, świetlica środowiskowa	17 000 zł.
23.	Fundacja Pomocy Rodzinie im. św. Królowej Jadwigi	Specjalistyczna Poradnia dla Rodzin Dysfunkcyjnych	8 000zł

24.	Fundacja „Serce Jezusa”	Ku Dojrzałości	10 000 zł.
25.	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, Okręg Małopolski	Wielka Gra–Biała Służba ‘99	25 500zł.
26.	Caritas Archidiecezji Krakowskiej	Organizacja zajęć sportowo- korekcyjno-rehabilitacyjnych dla dzieci i młodzieży z terenu osiedli mistrzejowickich	26 500 zł.
27.	Centrum Kultury Katolickiej Mistrzejowice przy Parafii św. Maksymiliana Kolbe	Projekt wycieczek turystycznych i imprez rekreacyjnych	3 000 zł.
28.	Stowarzyszenie „Optima Fide”	Ograniczenie działalności nowych ruchów religijnych i sekt w Krakowie	5 950 zł.
29.	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich w Archidiecezji Krakowskiej	Upowszechnianie kultury fizycznej wśród dzieci, młodzieży i dorosłych w ramach KDK <Eden>	2 700 zł.
30.	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej Rzeczypospolitej Polskiej	Familia	8 000 zł.
31.	Fundacja Praesterno Oddział Kraków	Świetlica socjoterapeutyczna	5 000 zł.
32.	Stowarzyszenie Katolickie Centrum Kultury	Młodzieżowy Dom Kultury- Kraków	47 000 zł.
33.	Zgromadzenie Sióstr Albertynek	Przytulisko im. św. Brata Alberta dla Bezdomnych Kobiet	85 000 zł.- zwiększona do 93 000 zł.
34.	Stowarzyszenie Salezjański Ruch Troski o Młodzież „SALTROM”	SALTROM 2000- Nowe Oblicze”	34 000 zł.
35.	Parafialny Klub Sportowy „JADWIGA”	Dzień Matki – Konkurs p.t. „Czar mam”	500 zł.
36.	Stowarzyszenie Lokalne Salezjańskiej Organizacji Sportowej Rzeczypospolitej Polskiej	Młode Wilki	3 000 zł.
37.	Stowarzyszenie „M.”	„Dogadajmy się w rodzinie”	7 500zł.

38.	Fundacja Ruperta Mayera Dzieło Pomocy Dzieciom	„Pomoc rodzinie”	11 500zł.
39.	Polskie Stowarzyszenie Psychologów Praktyków	„Dziecko w rodzinie”	4 000zł.
40.	Polskie Stowarzyszenie Psychologów Praktyków	„Przedszkolaki krok pierwszy”	6 000zł.
41.	Fundacja na Rzecz Dzieci ze środowisk zagrożonych PLUS	Wzmacnianie komunikacji wewnątrzrodzinnej przez wdrażanie metody Home Training	9 000zł.
42.	Polskie Stowarzyszenie Psychologów Praktyków- Centrum Psychoedukacji i Promocji Zdrowia	„Coolorowy Świat”	18 500zł.
43.	Parafialny Zespół Caritas Pomocy Dzieciom Świetlica Socjoterapeutyczna „LOKUM”	„W domu i na podwórku- cztery pory roku”	16 500zł.
44.	Stowarzyszenie Chrześcijańskich Dzieł Wychowania	Nowe perspektywy, nowe wyzwania, nowe zagrożenia	3 500zł.
45.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci- Zarząd Wojewódzki	Bezpieczne, atrakcyjne i pożyteczne spędzanie przez dzieci czasu wolnego w środowisku lokalnym	16 000zł.
46.	Stowarzyszenie Wolontariuszy „Volontar	Działalność integracyjna skierowana do dzieci i młodzieży ze środowisk zagrożonych ubogich i niepełnosprawnych	4 000zł.
47.	Fundacja Rozwoju Demokracji Lokalnej Małopolski Instytut Samorządu Terytorialnego i Administracji	Biuro Informacji i Porad Obywatelskich	6 000zł.
48.	Stowarzyszenie „Lekarze Nadziei”	„Punkt Medyczny dla Dzieci Kazimierza” Stowarzyszenia „Lekarze Nadziei” opieka zdrowotna i rehabilitacja dzieci i młodzieży na Krakowskim Kazimierzu	11.000zł.- dofinansowanie cofnięte 0zł.
49.	Zgromadzenie Sióstr Św. Feliksa z Kantalicjo w Krakowie (SS Felicjanek)	Kuchnia dla ubogich	30.000zł.- zwiększona do 40 000zł.
50.	Towarzystwo Wychowanków „Szarej Siódemki” im. gen. Mariusza Zaruskiego	Współorganizowanie akcji wyjazdowych w stancyi harcerskiej „Bene”	1 500zł.
51.	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	Program promujący zdrowie- dla dzieci i młodzieży oraz lokalnego środowiska na os. Azory	6.500zł.- zwiększona do 8 500zł.

52.	Spółeczne Towarzystwo Oświatowe Samodzielne Koło Terenowe Nr 64	„Uspołecznienie szkół drogą do wzmocnienia rodziny ; Wspólnota uczniów, nauczycieli i rodziców wsparciem dla ich rodzin”	3 500 zł.
53.	Towarzystwo Rodzin i Przyjaciół Dzieci Uzależnionych „Powrót z U”	Poradnia dla rodzin politoksykomanów	15 000 zł.
RAZEM			657 950 zł.

Cel: dofinansowanie wypoczynku dzieci i młodzieży podczas wakacji letnich
połączonego z profilaktyką uzależnień

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł projektu	Kwota dofinansowania
1)	Związek Harcerstwa Rzeczypospolitej, Okręg Małopolski	Akcja Letnia'99	147 500 zł.
2)	Salezjański Ruch troski o Młodzież „Saltrom”	SALTROM 2000 <Poznaj siebie>	3 500 zł.
3)	Salezjański Ruch troski o Młodzież „Saltrom”	SALTROM 2000 „Król Lew”	3 500 zł.
4)	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	Wypoczynek dla dzieci i młodzieży podczas wakacji letnich połączony z pracą terapeutyczną i propagowaniem zdrowego stylu życia	3 500 zł.
5)	Parafialny Zespół Caritas „Pomocy Dzieciom Maximilianum”	Obóz wędrowny- Kaszuby'99	3 500 zł.
6)	Parafialny Zespół Caritas „Pomocy Dzieciom Maximilianum”	Lato w mieście '99	8 000 zł.
7)	Centrum Młodzieży „U Siemachy”- Dzienny Ośrodek Socjoterapii	Wypoczynek letni połączony z realizacją programów z zakresu profilaktyki uzależnień oraz programem kształcenia liderów młodzieżowych wśród wychowanków Centrum Młodzieży <U Siemachy>- Dzienny Ośrodek Socjoterapii w Krakowie, będący kontynuacją i uzupełnieniem całorocznej działalności ośrodka	63 000 zł.
8)	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	Wakacje 1999	3 500 zł.
9)	Towarzystwo Przyjaciół Dzieci	Wakacje w 1999r. Kolonia wypoczynkowo- terapeutyczna w Żegiestowie nad Popradem	3 500 zł.- zmniejszenie do 2 990 zł.
10)	Salezjański Ruch troski o Młodzież „Saltrom”	<Poznaj siebie> Tyniec	4 000 zł.- dofinansowanie cofnięte
11)	Salezjański Ruch troski o Młodzież „Saltrom”	<Pinokio>- Tyniec	4 000 zł.- dofinansowanie cofnięte

12)	Fundacja Solidarni Solidarnym	Wypoczynek wakacyjny nad morzem dla najbiedniejszych dzieci Gminy Kraków-10 akcja letnia	15 000 zł.
13)	Stowarzyszenie Rodzin Katolickich w Archidiecezji Krakowskiej	Wakacje 99- Sielcia	3 500 zł.
14)	Stowarzyszenie „Centrum Wolontariatu w Krakowie”	„<Wakacje z wolontariatem>- obóz integracyjny dla młodzieży”	2 000 zł.- dofinansowanie cofnięte 0zł.
15)	Polskie Stowarzyszenie Psychologów Praktyków	„Dwutygodniowy Dziecięcy Obóz Terapeutyczny”	2 000zł.-
RAZEM			259 490 zł.

Lista dodatkowych grantów

Lp.	Nazwa organizacji	Tytuł projektu	Kwota dofinansowania
1.	Krakowskie Stowarzyszenie Pedagogów Praktyków	„Potrafię inaczej”	5 000 zł.
2.	Krakowskie Stowarzyszenie Pedagogów Praktyków	„Ucieczka w wolność”	2 000 zł.
3.	Krakowskie Stowarzyszenie Pedagogów Praktyków	„Tak czy Nie”	2 000 zł.
4.	Stowarzyszenie „Promyk” Przeciw Przemocy w Rodzinie	„Ocalone Ratuja”- Jak walczyć o samą siebie	2 000 zł
5.	Stowarzyszenie Romów	„Integracyjny program przedszkolny”	2 425 zł.
RAZEM			13 425 zł.

Łącznie na realizację grantów wydano: 2 331 687,66 zł, w tym ze środków związanych z przeciwdziałaniem alkoholizmowi 949 913,35 zł.

2.8. Współpraca z innymi jednostkami działającymi na polu pomocy społecznej

- 1) MOPS uczestniczył w organizacji dwóch międzynarodowych konferencji organizowanych w Krakowie:
  - „Civil Society And Social Development”, 23– 26 września 1999 roku, organizowanej przez Biannual European Lucisd Conference;
  - „Wolność I Odpowiedzialność– podstawy psychiatrycznego działania”, 23– 26 września 1999 roku, organizowanej przez Polsko- Niemieckie Towarzystwo Zdrowia Psychicznego.

Pracownicy MOPS uczestniczyli również w trzech międzynarodowych konferencjach i wyjazdach szkoleniowych:

- Międzynarodowa Konferencja w Sonnenberg /Niemcy/ 28.02– 6.03.1999 r. na temat: „Ludzie starzy w Europie. Co robić, gdy państwo wycofuje się z opieki?” /„Alte Menschen in Eoropa. Was tun, wenn sich der Staat zuruckzieht”/
- Ogólnoświatowa Konferencja Video Home Training w Bostonie, 13 – 16.05.1999 r. /International Conference on Video Home Training and Video Interaction Guidance”– udział MOPS w związku z wdrażaniem metody terapii rodziny przy użyciu kamery video i upowszechnienie jej wśród pracowników socjalnych oraz pracowników jednostek nadzorowanych przez MOPS
- Wyjazd szkoleniowy do Holandii 23– 31.07.1999 r. w związku z wprowadzaniem metody Video Home Training w pracy z rodzinami zastępczymi.

Poza uczestnictwem w szkoleniach i konferencjach pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w specjalizacjach zawodowych. W roku 1999 r. 25 osób ukończyło specjalizację I-stopnia w zawodzie pracownik socjalny oraz 5 osób Podyplomowe Studium Organizacji i Metod Pracy Socjalnej. W tym samym roku kolejne 10 osób rozpoczęło specjalizację I-stopnia w zawodzie pracownik socjalny oraz 4 osoby zgłosiły się na specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej.

2) Uczestnictwo w organizacji roku seniora

W związku z ogłoszeniem przez ONZ roku 1999 Międzynarodowym Rokiem Seniorów Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej był jednym z głównych organizatorów obchodów Roku Seniorów w Krakowie. Od kwietnia do października 1999 r. odbyło się szereg imprez: sesje popularnonaukowe, koncerty, spotkania z mieszkańcami domów pomocy społecznej, przeglądy twórczości osób starszych, wernisaże, pokoleniowe imprezy integracyjne, podczas których podejmowana była problematyka osób starszych, mówiono o trudnościach, ale także o możliwościach realizacji zainteresowań i zdolności osób starszych na terenie Miasta Krakowa.

MOPS uczestniczył w zebraniu informacji dotyczących osób starszych i niepełnosprawnych, które zostaną wykorzystane w informatorze, tworzonym przez Towarzystwo do Walki z Kalectwem.

3) Uczestnictwo w programie Phare– Consensus

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowa uczestniczy w realizacji projektu pt. „Technologia monitorowania lokalnych potrzeb w zakresie usług socjalnych oraz szacowanie nakładów koniecznych do ich zaspakajania”– w ramach Programu Phare-Consensus. Projekt organizowany jest na zlecenie Departamentu Pomocy Społecznej Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej przez firmę PSL Consult, pilotażowo w 3 gminach w Polsce (Kraków, Ciechanów, Lubicz). W czerwcu 1999 roku przebywali w Krakowie eksperci z Danii, celem zapoznania się ze sposobami sporządzania sprawozdań wraz z metodami zbierania danych, sposobami sporządzania bilansu potrzeb, planowania budżetu gminy i jego realizacji, ze szczególnym uwzględnieniem realizacji przez gminne ośrodki pomocy społecznej zadań zleconych oraz współpracy z innymi podmiotami życia publicznego, w ramach zabezpieczenia społecznego

(np. urząd pracy, organizacje pozarządowe). W ramach programu w miesiącach listopadzie i grudniu 1999 r. przeszkoleni zostali wszyscy pracownicy socjalni ośrodka, którzy zebrali wszelkie dane konieczne do opracowania szacunkowego kosztu usług dla odbiorcy pomocy

4) Program „Bezpieczny Kraków”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej uczestniczył w przygotowaniu Programu Poprawy Bezpieczeństwa dla Miasta Krakowa „Bezpieczny Kraków” w segmencie prewencyjno-wychowawczym. Przygotowano zadania odnoszące się do zagrożeń dotyczących narkomanów, bezdomnych i osób żebrzących, przemocy w rodzinie oraz zadania mające na celu zwiększenia poczucia bezpieczeństwa osób starszych i niepełnosprawnych.

5) „Hexagrant - 99”

MOPS uczestniczył w pracach Miejskiego Komitetu Przeciwpowodziowego działającego w ramach Miejskiego Centrum Zarządzania Kryzysowego, w ramach międzynarodowego ćwiczenia pk. „Hexagrant-99”, gdzie opracowano i przećwiczone procedury przewidziane ogłaszanym stopniem zagrożenia przeciwpowodziowego.

6) Współpraca z Instytutem Socjologii U.J. i Policealną Szkołą Pracowników Służb Społecznych

W ramach współpracy z jednostkami kształcącymi kadre pomocy społecznej zgodnie z długoletnią tradycją podejmowane były działania pozwalające na uzupełnienie wiedzy teoretycznej wiedzą praktyczną nabywaną przez słuchaczy tej instytucji zdobywaną podczas praktyk i hospicacji.

Łącznie w praktykach i hospicjach w Ośrodku uczestniczyło: 121 słuchaczy Policealnej Szkoły Pracowników Służb Społecznych i kilkudziesięciu uczestników studiów Instytutu Socjologii UJ.

W ramach współpracy z Instytutem Socjologii UJ pracownicy MOPS uczestniczyli w przyjmowaniu delegacji zagranicznych przekazując im informacje na temat funkcjonowania pomocy społecznej w Krakowie.

Instytut Socjologii UJ opracował i przeprowadził na rzecz MOPS ankietę dotyczącą jakości usług świadczonych przez MOPS. Wyniki tej ankiety mają być przedstawione przez Instytut w roku bieżącym.

7) Udział w Stowarzyszeniu Samorządowych Ośrodków Pomocy Społecznej „FORUM”

3. STRUKTURA ORGANIZACYJNA I KADROWA MOPS.

Dla pełnego wykorzystania nowej infrastruktury i nowych kompetencji konieczne było reorganizacja struktury MOPS. Prace przygotowawcze rozpoczęły się we wrześniu 1998 a efektem był nowy Statut MOPS (Załącznik nr 3) a przede wszystkim Regulamin organizacyjny MOPS zatwierdzony przez Zarząd Miasta Krakowa w dniu 26 sierpnia 1999 roku uchwałą nr 928/99 (Schemat organizacyjny- Załącznik Nr 5).

Podstawowym założeniem dla dokonywanych podziałów komórek organizacyjnych jest nie kryterium sposobu udzielania pomocy, a kryterium podmiotowe. Działalność merytoryczna MOPS została podzielona więc na dwa piony:

- 1) pomocy rodzinie (szeroko rozumianej);
- 2) pomocy osobom starszym i niepełnosprawnym.

Formalnie podział ten wyrażony jest poprzez utworzenie dwóch stanowisk Zastępców Dyrektora: ds. Pomocy Rodzinie i ds. Niepełnosprawnych. Zastępcom Dyrektora podlegają poszczególne komórki organizacyjne realizujące zadania dotyczące tych dwóch grup podopiecznych.

Zastępcy Dyrektora ds. Pomocy Rodzinie podlegają więc:

- a) Dział Doradztwa i Nadzoru Merytorycznego,
- b) Dział Pomocy Bezdomnym (nowoutworzony).

Zastępcy Dyrektora ds. Pomocy Niepełnosprawnym podlegają natomiast nowoutworzone komórki organizacyjne:

- a) Dział Pomocy Osobom Starszym i Niepełnosprawnym,
- b) Dział Rehabilitacji Społecznej i Zawodowej Osób Niepełnosprawnych,
- c) Zespół do spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności.

Wyjątek od tej reguły stanowią filie – komórki organizacyjne MOPS realizujące podstawową część zadań MOPS na wyznaczonych obszarach Miasta Krakowa. Filie realizują zadania na rzecz podopiecznych obydwu pionów: rodzin i osób niepełnosprawnych. Ze względów organizacyjnych, by uniknąć podwójnego podporządkowania filie podlegają Zastępcy Dyrektora ds. Pomocy Rodzinie.

Analiza dotychczasowego funkcjonowania filii – komórek organizacyjnych realizujących podstawowy zakres działalności MOPS – dała podstawy do dokonania reorganizacji również w tym zakresie.

Nowa struktura organizacyjna filii, została oparta na trzech podstawowych założeniach:

- a) „spłaszczenie” struktury organizacyjnej MOPS poprzez likwidację rozproszonych punktów terenowych (będących elementem podziału filii) z jednoczesnym zwiększaniem liczby filii w sposób dostosowujący strukturę organizacyjną MOPS do dzielnic pomocniczych;
- b) wprowadzenie specjalizacji pracowników socjalnych w ramach tworzonych Zespołów Problemowych (ds. pomocy rodzinie i osobom bezrobotnym oraz ds. pomocy osobom niepełnosprawnym), co pozwala na większą efektywność świadczonej pomocy, jak również na opracowanie planu kompleksowej pomocy poszczególnym grupom podopiecznych;
- c) zwiększenie samodzielności i odpowiedzialności pracownika socjalnego działającego w ramach zespołu problemowego;
- d) lepszy i szybszy przepływ informacji w ramach filii.

W roku 1999 liczba filii wzrosła z czterech do siedmiu – docelowo winno być jednaście. Ze względów lokalowych (konieczne jest skoncentrowanie wszystkich pracowników w jednym miejscu) udało się uruchomić jedynie cztery filie działające na

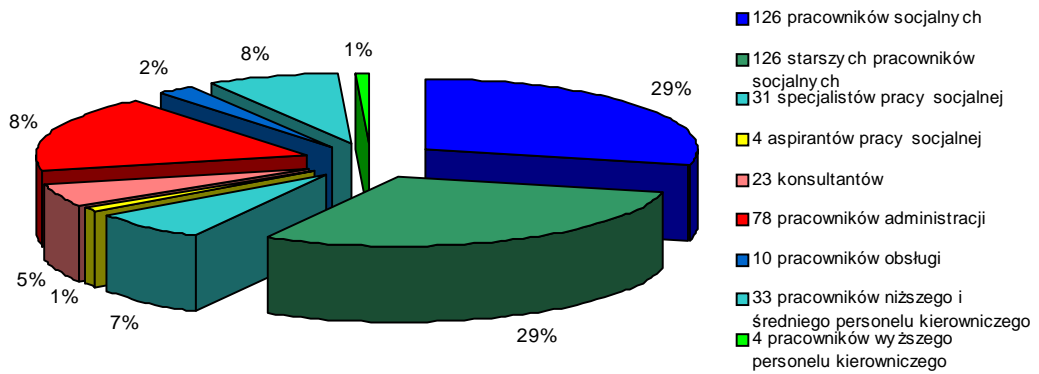
nowych zasadach.

Oprócz komórek organizacyjnych o charakterze merytorycznym w strukturze organizacyjnej MOPS znajdują się komórki organizacyjne odpowiedzialne za zapewnienie warunków wykonywania zadań oraz obsługę księgową, a także komórka odpowiedzialna za planowanie i sprawozdawczość całej działalności MOPS.

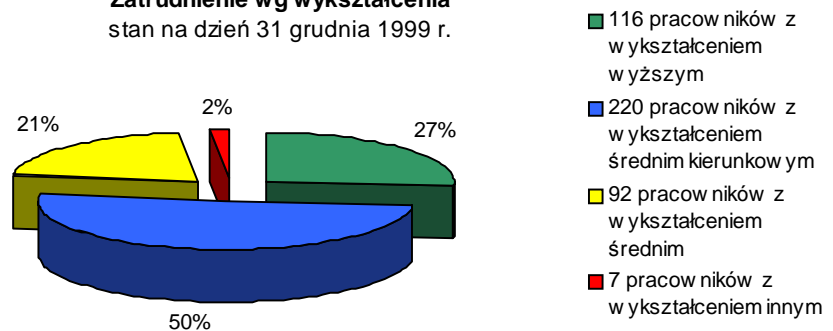
Struktura MOPS na dzień 31 grudnia 1999 roku wygląda następująco:

- 1) Dyrektor- 1 etat,
- 2) Zastępca Dyrektora ds. Pomocy Rodzinie- 1 etat,
- 3) Zastępca Dyrektora ds. Pomocy Niepełnosprawnym- 1 etat,
- 4) Dział Doradztwa i Nadzoru Merytorycznego- 13 etatów,
- 5) Dział Pomocy Bezdomnym- 7 etatów,
- 6) Dział Pomocy Niepełnosprawnym- 13,5 etatu,
- 7) Dział Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych- 10,8 etatu,
- 8) Powiatowy Zespół do spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności- 5,5 etatu,
- 9) Dział Organizacyjny, na który składają się sekcje:
  - a) organizacyjna- 10,75 etatu,
  - b) personalna i rachuby płac - 6 etatów,
  - c) obsługi gospodarczej- 6 etatów,
- 10) Dział Finansowo-Księgowy- 12 etatów,
- 11) Sekcja Planowania i Analiz- 3 etaty,
- 12) Radcy Prawni- 2 etaty,
- 13) Sekretariat- 1 etat,
- 14) Filie:
  - a) Nr 1 (dla dzielnic II– III)- 37,5 etatu,
  - b) Nr 2 (dla dzielnic IV i VI)- 36 etatów,
  - c) Nr 3 (dla dzielnic IX – XIII)- 77,1 etatu,
  - d) Nr 4 (dla dzielnic XIV – XVIII)- 71,5 etatu,
  - e) Nr 5 (dla dzielnic VIII)- 19 etatów,
  - f) Nr 6 (dla dzielnic I)- 42,75 etatu,
  - g) Nr 7 (dla dzielnic V i VII)- 32,7 etatu.

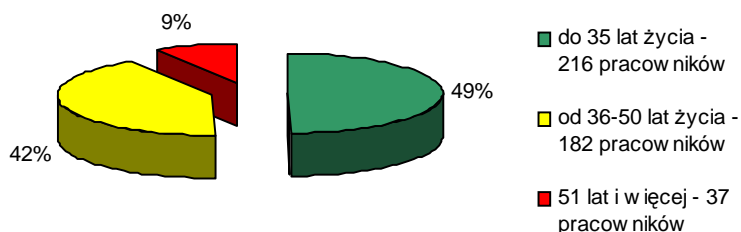
zatrudnienie pracowników MOPS
 stan na dzień 31 grudnia 1999 r.
 podział wg stanowisk

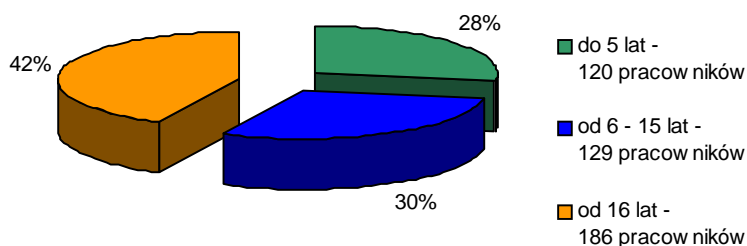
Zatrudnienie wg wykształcenia
 stan na dzień 31 grudnia 1999 r.

Zatrudnienie wg wieku pracowników
stan na dzień 31 grudnia 1999 r.

Zatrudnienie wg stażu pracy
stan na dzień 31 grudnia 1999 r.

4. DOSKONALENIE ZAWODOWE

Podążanie tak daleko idącym zmianom: organizacyjnym i w zakresie zadań przez jednostkę organizacyjną wymaga przygotowania do pełnienia nowych lub zmienionych ról przez pracowników.

Świadomość znaczenia i skali zmian związanych z reformą administracyjną spowodowała przeprowadzenie już jesienią 1998 roku kilkogodzinnych spotkań Dyrektora MOPS z wszystkimi pracownikami, na których przedstawiane były potencjalne konsekwencje tych zmian dla MOPS i jego pracowników.

W roku 1999 podjęte zostały wzmożone wysiłki dla podwyższania kwalifikacji zawodowych i doskonalenia zawodowego, by pracownicy MOPS mogli sprostać wyzwaniom nowych zadań i nowej struktury a także wypełniać ustawowy obowiązek pracownika socjalnego do podnoszenia swoich kwalifikacji zawodowych.

Szczególny nacisk położony został na przygotowanie pracowników socjalnych do pracy z poszczególnymi grupami podopiecznych, zgodnie z podziałem na zespoły problemowe. Organizowane szkolenia skierowane były przede wszystkim do pracowników filii działających na nowych zasadach. Tego typu szkoleń odbyło się łącznie 13, które trwały 179 godzin.

W zakresie poszczególnych grup tematycznych przeprowadzono następujące szkolenia:

- 1) pomoc rodzinie:
  - rodzina niewydolna wychowawczo – 44 osoby
  - wprowadzenie do metody terapii rodziny Video Home Training – 35 osób
  - rozpoznanie przemocy w rodzinie – 29 osób
  - programy profilaktyczno– terapeutyczne w pracy z dziećmi zaniedbanymi- 7 osób
- 2) pomoc bezrobotnym
  - praca socjalna z podopiecznym bezrobotnym – 36 osób
- 3) pomoc osobom niepełnosprawnym i starszym
  - praca socjalna z osobą niepełnosprawną – 21 osób
  - skuteczne pomaganie - specyfika kontaktu z osobą chorą psychicznie – 26 osób
- 4) pomoc osobom bezdomnym
  - praca z podopiecznym agresywnym - Klient agresywny, jak sobie radzić z agresją, doprowadzić do zmiany – 3 osoby
  - praca z trudnym podopiecznym – 3 osoby

Ze względu na powiększający się zakres komputeryzacji działalności MOPS oraz przygotowania do wdrożenia systemu kompleksowej komputeryzacji ośrodków pomocy społecznej w Polsce „POMOST” przeprowadzone zostały kolejne szkolenia w zakresie podstaw obsługi komputera oraz program obsługi klienta dla 90 osób.

Z uwagi dużą liczbę nowoprzyjętych pracowników, a także szczególną rolę jaką pełni właściwa znajomość procedur postępowania w działalności administracji publicznej przeprowadzono szeroko zakrojone szkolenie (dla 60 pracowników) „Rola postępowania administracyjnego w pracy pracownika socjalnego”.

Ponadto pracownicy MOPS uczestniczyli w następujących szkoleniach:

- Wolontariusz w ośrodku pomocy społecznej
- Prawna realizacja zadań na rzecz osób niepełnosprawnych
- Psychoterapia dzieci z niepełnosprawnością złożoną
- Likwidacja barier architektonicznych
- Pożyczki dla osób niepełnosprawnych
- Zaburzenia funkcji poznawczych w schizofrenii
- Projekt socjalny w pracy socjalnej
- Pomoc psychologiczna dla osób współuzależnionych
- Funkcjonowanie pomocy społecznej`
- Diagnozowanie środowiska opiekuńczego
- Wprowadzenie do interwencji kryzysowej
- Prawne aspekty zmian w pomocy społecznej

Rozpoczęto również realizację zadania powiatu: doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej z terenu powiatu, poprzez organizowanie i finansowanie następujących szkoleń dla pracowników domów pomocy społecznej i placówek opiekuńczo-wychowawczych:

- Dziecko agresywne
- Wzmacnianie aktywności ludzi starszych
- Wprowadzenie do metody terapii rodziny Video Home Training

Poza uczestnictwem w szkoleniach i konferencjach pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie podnoszą swoje kwalifikacje zawodowe poprzez udział w specjalizacjach zawodowych.

W roku 1999 r. 25 osób ukończyło specjalizację I-stopnia w zawodzie pracownik socjalny oraz 5 osób Podyplomowe Studium Organizacji i Metod Pracy Socjalnej prowadzone przez Instytut Socjologii UJ. W tym samym roku kolejne 10 osób rozpoczęło specjalizację I-stopnia w zawodzie pracownik socjalny oraz 4 osoby zgłosiły się na specjalizację w zakresie organizacji pomocy społecznej. Kolejne 5 osób uczestniczyło w podyplomowych studiach „Kierowanie i współpraca pomiędzy służbami społecznymi” organizowanymi przez Instytut Zarządzania i Komunikacji Społecznej UJ.

Pracownicy MOPS systematycznie podnoszą poziom wykształcenia poprzez podejmowanie lub kontynuowanie studiów wyższych.

W 1999 roku ze wsparcia pracodawcy w postaci urlopu szkolnego skorzystało 31 osób.

Poszukiwanie sposobów doskonalenia zawodowego nie ogranicza się do tradycyjnych metod szkoleniowych. Struktura organizacyjna podstawowych komórek organizacyjnych MOPS- Filii, w dużym stopniu samodzielnych i działających na wyodrębnionych obszarach powoduje możliwość znacznego zróżnicowania praktyki działania w poszczególnych dzielnicach Miasta. Dla uniknięcia tych negatywnych zjawisk i ujednoczenie pracy w Ośrodku, a jednocześnie dążąc do poprawy jakości pracy z różnymi grupami podopiecznych z dniem 25 czerwca 1999 r. weszło w życie Zarządzenie nr 21/99 Dyrektora Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie w sprawie powołania zespołów konsultacyjnych w MOPS.

Powołano siedem zespołów konsultacyjnych:

- 1) kierowników filii,
- 2) pedagogów,
- 3) psychologów,
- 4) prawników,
- 5) zespół problemowy ds. rodzin i bezrobocia,
- 6) rodzin zastępczych
- 7) zespół ds. niepełnosprawnych.

W roku 1999 odbyło się łącznie 39 spotkań, podczas których wypracowywano nowe rozwiązania dotyczące realizacji zadań MOPS, inicjowano szkolenia pracowników, jak również następowała wymiana doświadczeń i poglądów między innymi poprzez omawianie szczególnie trudnych przypadków.

Łącznie w 1999 roku pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej oraz pracownicy jednostek nadzorowanych wzięli udział w 62 szkoleniach i 22 konferencjach na co MOPS przeznaczył środki w wysokości 198 742 zł.

5. INNE DZIAŁANIA

Właściwa realizacja zadań MOPS wymaga podejmowania szeregu działań mających bardzo różny charakter. Dotyczy to m. in. przygotowywania projektów uchwał, aktów wewnętrznych, korespondencji itp.

Poniżej przedstawiamy zestawienie rodzajów działań, ich zakres i skalę:

- 1) Przygotowywanie projektów uchwał:
  - a) projekty uchwał Rady Miasta Krakowa:
    - uchwała Nr XXVI/203/99 z dnia 14 lipca 1999 r. w sprawie zawarcia porozumień w zakresie orzekania o stopniu niepełnosprawności
    - uchwała Nr XIII/107/99 z dnia 17 marca 1999 r. w sprawie zmiany uchwały Nr XXXIII/228/91 Rady Miasta Krakowa z dnia 14 października 1991 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie,
    - uchwała Nr XIII/106/99 z dnia 17 marca 1999 r. w sprawie Systemu Pomocy Społecznej w Krakowie.
    - Uchwała Nr 928/99 z dnia 26 sierpnia 1999 r. w sprawie zatwierdzenia Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie.
    - 19 projektów uchwał Zarządu Miasta Krakowa,
- 2) opracowywanie wewnętrznych aktów normatywnych:
  - 47 zarządzeń Dyrektora MOPS,
  - 36 poleceń służbowych Dyrektora MOPS,
  - przygotowano 69 odpowiedzi na skargi,
- 3) przygotowano 10 odpowiedzi na interpelacje radnych oraz 4 na interpelacje poselskie,
- 4) przekazano do rozpatrzenia przez organ odwoławczy 346 odwołań wraz z aktami sprawy.
Otrzymano 352 orzeczenia Samorządowego Kolegium Odwoławczego, z czego:
  - 251 utrzymujących w mocy decyzje MOPS,
  - 110 uchylających zaskarżone decyzje,
- 5) przekazano pisemne informacje na temat działalności MOPS do Sądu, Urzędu ds. Kombatantów, Wydziału Organizacyjnego UMK, Zespołu Informacji UMK i Referatu Relacji Publicznych UMK.
- 6) prowadzono rejestr umów i porozumień, w tym:
  - 145 porozumień z organizacjami realizującymi zadania z zakresu pomocy społecznej,
  - porozumienia z 10 powiatami w zakresie orzekania o stopniu niepełnosprawności,
 237 umów z zakresu rehabilitacji społecznej osób niepełnosprawnych na:
  - 121 umów łącznie na dostawy, usługi i roboty budowlane,
  - 219 umów z osobami fizycznymi,
  - umowa dotycząca dofinansowania budowy schroniska i przytuliska dla bezdomnych kobiet oraz Domu Pomocy Społecznej dla Osób Starszych.
- 7) zorganizowano przepływ korespondencji w zakresie obsługi kancelaryjnej: dla MOPS – Działy MOPS
  - pism przychodzących zewnętrznych 12906
  - pism wychodzących zewnętrznych 7343
  - dla Powiatowego Zespołu ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności
  - pism przychodzących 8472
  - pism wychodzących 10753 w tym: przesyłek poleconych 10493
  - dla Działu Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej
  - pism wychodzących 2287 w tym przesyłek poleconych 433
  - pism przychodzących 4875

8) Przeprowadzono zamówienia publiczne w liczbie 1071, w tym:

- przetargów nieograniczonych 16
- przetargów dwustopniowych 4 negocjacji z zachowaniem konkurencji 5
- zapytań o cenę 31
- zamówień z wolnej ręki 1015

W procedurach zamówień publicznych z wyłączeniem zamówienia z wolnej ręki łącznie wydano oferentom 227 specyfikacji i zaproszeń

9)W zakresie informatyzacji MOPS :

- dokonano zakupów sprzętu: 35 zestawów komputerowych, 3 drukarki heavy-duty, 12 drukarek laserowych, 3 printserwery,
- uruchomiono sieć komputerową w filiach F2, F4, F5, F6, F7 oraz w Dziale Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej Osób Niepełnosprawnych i Powiatowym Zespole do Spraw Orzekania o Stopniu Niepełnosprawnych,
- uruchomiono pocztę elektroniczną na zewnątrz w filiach F5 i F6,
- wymieniono łącznie w 10 komputerach w F1 i F2 system operacyjny (z Windows 3.1 na Windows 95) oraz Microsoft Office,
- zakupiono i zainstalowano następujące oprogramowanie:
  - Lex Polonica na wszystkich filiach , w Dziale Pomocy Bezdomnym łącznie 8 stanowisk oraz w działach centralnych : na 1 stanowisku program Lex oraz na 5 stanowiskach program Lex Polonica,
  - w sekcji personalnej wdrożono zmodernizowany system kadrowo-płacowy KALI oraz zautomatyzowano Program Płatnika do przekazywania danych do ZUS metodą teleinformatyczną.

- kontynuowano wdrożenie programu Sekretariat do obsługi kancelaryjnej na dodatkowych 4 stanowiskach w działach centralnych oraz we wszystkich filiach.
- wdrożono program do kosztorysowania na 1 stanowisku w sekcji obsługi gospodarczej.
- nadzorowano wdrażanie systemu informatycznego POMOST (serwer + stacje robocze) na 7 stanowiskach w Dziale Finansowo Księgowym oraz na 8 stanowiskach w Filii nr 5 oraz w Dziale Nadzoru i Doradztwa Merytorycznego i w Dziale Pomocy Osobom Starszym i Niepełnosprawnym obejmującego obsługę klienta oraz obsługę finansowo księgową i merytoryczną.

łącznie zakupiono sprzęt komputerowego o wartości ok. 157830.000 zł, oprogramowanie ok. 73.517.00 zł, razem ok. 231.347.00 zł,

- uruchomiono systematyczną eksploatację i administrację serwera NT (BONT) w działach centralnych MOPS m.in. w zakresie:
  - zakładanie kont logowania i kont pocztowych użytkowników,
  - codziennej archiwizacji danych zapisywanych na serwerze
  - bieżąca obsługa sprzętu oraz zakupy akcesoriów wyniosły ok.130.000 zł.

10) przygotowanie wynagrodzeń pracownikom w działach centralnych oraz filii w tym :

- comiesięczne sporządzanie 10 list płac na poszczególne komórki łącznie dla 420 pracowników
- comiesięczne sporządzanie deklaracji PIT- 4,
- comiesięczne sporządzanie deklaracji DRA do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, zawierających zestawienia składek na ubezpieczenie społeczne, zdrowotne oraz fundusz pracy,
- comiesięczne sporządzanie zestawienia z otrzymywanych zbiorów z filii MOPS deklaracji DRA, druków RNA oraz ZZA dotyczących naliczenia składek na ubezpieczenie społeczne i zdrowotne dla 5500 podopiecznych MOPS ,
- rozliczono 185 umów zleceń z osobami fizycznymi
- comiesięcznie rozliczanie 54 osób członków składów orzekających w Powiatowym Zespole ds. Orzekania o Stopniu Niepełnosprawności
- naliczanie zasiłków:
  - rodzinnych na dzieci dla 60 pracowników,
  - pielęgnacyjnych na dzieci dla 21 pracowników.

11) przyznanie świadczenia z zakładowego świadczeń socjalnych

- zapomogi dla 13 osób,
- pożyczki dla 72 osób,
- dofinansowanie wczasów pracownikom oraz ich rodzin w ilości 973 uprawnionych osób.

12) wydanych delegacji 180 szt.,

13) comiesięczna obsługa ryczałtów samochodowych dla 8 pracowników.

14) w zakresie działania sekcji gospodarczej:

- pod względem spraw administracyjnych
  - nadzorowano funkcjonowanie 31 lokali o łącznej powierzchni 3486,6 m², w tym 2492 m² powierzchni biurowej,
  - zgłaszano wszelkie awarie i naprawy do administratorów wynajmowanych przez MOPS lokali,

- rozliczano umowy najmu (18) oraz na świadczenia dodatkowe: wywóz śmieci , dostawa ciepła, energii elektrycznej, gazu wody, odprowadzenia ścieków oraz dostępu do sieci telekomunikacyjnej (łącznie 82 umowy),
- kontrolowano na bieżąco stan liczników gazu , wody, energii elektrycznej oraz CO.
- pod względem gospodarczym
  - przeprowadzono bieżące naprawy wyposażenia w pomieszczeniach biurowych MOPS
  - przeprowadzono remonty obiektów:
    - przy ul. Józefińskiej 14 (zakres robót obejmował roboty budowlane i instalacyjne 5 pomieszczeń parteru o powierzchni użytkowej 85m²)
    - przy ul. Rogozińskiego 5 (odnowienie 9 pomieszczeń biurowych o łącznej powierzchni użytkowej 162 m²)
    - w Schronisku dla Ofiar Przemocy w Rodzinie przy os. Krakowiaków 46 (generalny remont (kuchni I piętra oraz wymiana posadzki korytarza I piętra) o powierzchni użytkowej 130m²)
    - w Noclegowni dla Bezdomnych Mężczyzn przy ul. Makuszyńskiego 19 (wykonano remont łaźni , malowanie ścian korytarza piwnic, remont łazienki II piętra i sanitariatów na I i II piętrze o łącznej powierzchni użytkowej 50m²)
  - zainstalowano system alarmowy we wszystkich Filiach MOPS oraz w Dziale Pomocy Bezdomnym,
  - przeprowadzono wizje lokalne w 17 domach pomocy społecznych i 11 ośrodkach opiekuńczo-wychowawczych, opiniowano 18 wniosków dotyczących robót budowlanych oraz przygotowano raport o stanie technicznym obiektów w jednostkach przejętych w związku z reformą administracyjną państwa.
- pod względem zaopatrzenia:
  - zakupiono materiały biurowe na potrzeby wewnętrzne,
  - zakupiono materiały chemii gospodarczej,
  - zakupiono meble biurowe,
  - zakupiono niszczarki,
  - zakupiono sprzęt AGD,
 (łącna wartość zakupów wyniosła 502 868,64 zł.)
- pod względem usług:
  - wykonano meble,
  - wykonano i zamontowano żaluzje,
  - wykonano pieczętki służbowe,
  - wykonano naprawy maszyn biurowych,
 (łącna wartość usług wyniosła 96171,16 zł.

15) W zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy:

- przeprowadzono 63 szkolenia z zakresu bhp i ppoż. dla nowo przyjmowanych osób do pracy oraz dla 55 osób rozpoczynających praktykę zawodową,
- przeprowadzono 33 kontrole stanu bhp oraz ppoż. w obiektach Filii MOPS i punktach terenowych.
- rozmieszczono 18 apteczek pierwszej pomocy,
- przeprowadzono dochodzenie powypadkowe 2 osób,
- przygotowano wzór karty wypadku,
- skierowano na badania okresowe 273 pracowników ,
- opracowano instrukcję bhp dla stanowisk komputerowych,

- zorganizowano szczepienie przeciw grypie dla 218 pracowników.
- 16) W zakresie obrony cywilnej i powszechnej samoobrony ludności:
- przygotowano materiały informacyjne o organizacji i sposobach działania MOPS na wypadek ogłoszenia stanów alarmowych,
  - opracowano i przekazano dane z MOPS do „Planu bezpośredniej ochrony przed powodzią Województwa Małopolskiego” (dotyczących DPS, Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych)
  - zebrano dane o jednostkach podległych MOPS do opracowania „Lokalnego planu ograniczania skutków powodzi i profilaktyki przeciwpowodziowej”,
  - opracowano spis ulic obsługiwanych przez poszczególne filie z uwzględnieniem terenów zalewowych.

6. PODSUMOWANIE

Rok 1999 przyniósł pomocy społecznej szereg wyzwań związanych z przejęciem nowych zadań oraz koniecznością modernizacji sposobu realizacji zadań poprzednio wykonywanych.

Udało się nie tylko w znacznej mierze zrealizować nałożone ustawami zadania, ale także wytyczyć kierunki na przyszłość. Zmiany dokonane i doświadczenia nabyte w 1999 roku pozwalają mieć nadzieję na bardziej efektywną działalność w latach następnych.

W szczególności obiecujące są doświadczenia współpracy podmiotów systemu pomocy społecznej w rozwiązywaniu problemów dotyczących podopiecznych korzystających z usług wielu instytucji. Nie bez znaczenia jest nowelizacja aktów prawnych, które w 1999 roku stanowiły poważną przeszkodę w harmonijnej i systematycznej pracy pomocy społecznej.

Ciężka i ofiarna praca wysoko wykwalifikowanej kadry pomocy społecznej zapewne przyniesie spodziewane efekty w postaci coraz skuteczniejszej pomocy dla mieszkańców miasta wymagających wsparcia.

**LISTA PRZYJĘTYCH DO REALIZACJI PRZEZ MOPS
OD 1 STYCZNIA 1999 ROKU ZADAŃ MIASTA KRAKOWA
JAKO MIASTA NA PRAWACH POWIATU**

1. w zakresie wykonywania zadań własnych powiatu z zakresu pomocy społecznej:
  - 1) organizowanie i zapewnienie usług o określonym standardzie w domach pomocy społecznej zapewniających całodobową opiekę oraz kierowanie osób ubiegających się o przyjęcie do domu pomocy społecznej,
  - 2) opracowywanie miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
  - 3) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,
  - 4) organizowanie specjalistycznego poradnictwa,
  - 5) udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania sprawienie pogrzebu osobom bezdomnym przebywającym na terenie miasta, które zerwały w sposób trwały związki z gminą, na terenie której miało miejsce zdarzenie powodujące bezdomność,
  - 6) prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej
  - 7) zapewnienie szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,
  - 8) doradztwo metodyczne dla pracowników socjalnych,
  - 9) organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych (m.in. domów dziecka i rodzinnych domów dziecka),
  - 10) pomoc w integracji ze środowiskiem osób opuszczających niektóre rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych, zakładów dla nieletnich i rodzin zastępczych.

2. w zakresie wykonywania zadań administracji rządowej realizowanych przez powiat z zakresu pomocy społecznej:
  - 1) przyznawanie oraz wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej osobom bezdomnym, przebywającym na terenie miasta, które zerwały w sposób trwały związki z gminą, na terenie której miało miejsce zdarzenie powodujące bezdomność,
  - 2) pokrywanie kosztów podstawowej opieki zdrowotnej osobom bezdomnym, o których mowa w punkcie poprzednim,
  - 3) przyznawanie specjalnego świadczenia pieniężnego dla osób opuszczających niektóre rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych, zakładów dla nieletnich i rodzin zastępczych,
  - 4) organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci,
  - 5) pomoc uchodźcom na podstawie art. 33 ustawy o pomocy społecznej.

3. w zakresie wykonywania innych zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat:

- 1) rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych (m.in. warsztaty terapii zajęciowej i turnusy rehabilitacyjne),
- 2) podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności i likwidacji barier,
- 3) udzielanie pożyczki osobie niepełnosprawnej na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz pomoc dla osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą na dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuację działalności,
- 4) pomoc dla pracodawców w postaci zwrotu kosztów zatrudnienia osoby niepełnosprawnej,
- 5) refundacja kosztów szkoleń osób niepełnosprawnych przeprowadzonych u pracodawcy,
- 6) przedstawianie wniosków do planu finansowo-rzeczowego PFRON w zakresie zadań realizowanych przez Miasto Kraków oraz sprawozdania rzeczowo-finansowe o zadaniach zrealizowanych z otrzymanych z PFRON środków,
- 7) opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności w zakresie realizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa
- 8) powoływanie i odwoływanie oraz zapewnienie funkcjonowania powiatowego zespołu do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności,
- 9) realizacja dla kombatantów i osób represjonowanych zadań z zakresu opieki zdrowotnej i usług opiekuńczych
- 10) analiza sytuacji życiowej kombatantów i osób represjonowanych oraz podejmowanie w tym zakresie stosownych inicjatyw,
- 11) świadczenie pomocy w przygotowywaniu udokumentowanych wniosków o przyznanie w drodze wyjątku emerytur i rent
- 12) wypłacanie bezdomnym „powiatowym” zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych.

**Uchwała Nr XIII/106/99
Rady Miasta Krakowa
z dnia 17 marca 1999 r.**

w sprawie Systemu Pomocy Społecznej Miasta Krakowa.

Słowa kluczowe : zdrowie i bezpieczeństwo publiczne - pomoc społeczna - uchwała Rady - polityka - organizacja - jednostka miejska - MOPS

Na podstawie art.18 ust.1 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74, zmiana Nr 58, poz. 261, Nr 106, poz. 496, Nr 132, poz. 622, z 1997 r., Nr 9, poz. 43, Nr 106, poz. 679, Nr 107, poz. 686, Nr 113, poz. 734, Nr 123, poz. 775, z 1998 r., Nr 155, poz. 1014, Nr 162, poz. 1126), art. 91 ust. 5, art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. nr 91, poz. 578), Rada Miasta Krakowa uchwała, co następuje:

§ 1

W celu pełnego wykorzystania infrastruktury z zakresu usług publicznych o charakterze pomocowym oraz lepszej koordynacji realizacji zadań pomocowych Miasta Krakowa, jako gminy oraz jako miasta na prawach powiatu tworzy się System Pomocy Społecznej Miasta Krakowa.

§ 2

1. Podstawową jednostką organizacyjną Systemu Pomocy Społecznej Miasta Krakowa koordynującą jego działania jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, zwany dalej MOPS.
2. Oprócz MOPS w skład Systemu Pomocy Społecznej wchodzi prowadzone, finansowane albo dofinansowane przez Miasto Kraków:
  - 1) domy pomocy społecznej,
  - 2) dzienne domy pomocy społecznej,
  - 3) środowiskowe domy samopomocy,
  - 4) placówki opiekuńczo-wychowawcze,,
  - 5) Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
  - 6) placówki pomocy dla kobiet z dziećmi,
  - 7) placówki pomocy bezdomnym,
  - 8) warsztaty terapii zajęciowej,
  - 9) ośrodki wsparcia w postaci świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży,
  - 10) ośrodki wsparcia nie wymienione w punktach 1-9.
3. W skład Systemu Pomocy Społecznej Miasta Krakowa wchodzi również programy pomocy społecznej realizowane na terenie Miasta Krakowa dla mieszkańców Miasta Krakowa.
4. Zasady funkcjonowania jednostek organizacyjnych, o których mowa w ust. 2 oraz zależności pomiędzy MOPS a tymi jednostkami określają statut oraz regulamin organizacyjny MOPS oraz statuty i regulaminy organizacyjne tych jednostek albo umowy i porozumienia dotyczące finansowania albo dofinansowania działalności, o której mowa w ust. 2 i 3.

§ 3

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Miasta Krakowa.

Uchwała Nr XIII/107/99

**Rady Miasta Krakowa
z dnia 17 marca 1999 r.**

w sprawie zmiany uchwały Nr XXXIII/228/91 Rady Miasta Krakowa z dnia 14 października 1991 w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie.

Słowa kluczowe : zdrowie i bezpieczeństwo publiczne - pomoc społeczna - uchwała Rady - statut - zmiany organizacyjne - jednostka miejska -MOPS

Na podstawie art.18 ust.2 pkt 9 lit. h i art. 40 ust. 2 ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (jednolity tekst Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz. 74, zmiana Nr 58, poz. 261, Nr 106, poz. 496, Nr 132, poz. 622, z 1997 r., Nr 9, poz. 43, Nr 106, poz. 679, Nr 107, poz. 686, Nr 113, poz. 734, Nr 123, poz. 775, z 1998 r. Nr 155, poz. 1014, Nr 162, poz. 1126), art. 91 ust. 5, art. 92 ust. 1 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. nr 91, poz. 578), oraz art. 46 ust. 1, ust. 5 i ust. 5a, art. 55b ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (jedn. tekst Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414, zm.: Dz. U. z 1998 r. Nr 106, poz. 668, Nr 117, poz. 756, Nr 162, poz. 1118, Nr 162, poz. 1126) Rada Miasta Krakowa uchwała, co następuje:

§ 1

W uchwale Nr XXXIII/228/91 Rady Miasta Krakowa z dnia 14 października 1991 r. w sprawie utworzenia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie, zmienionej uchwałą Nr XXVI/254/95 z dnia 19 lipca 1995 r., wprowadza się następujące zmiany

1. § 1 uchwały otrzymuje brzmienie:

„Tworzy się jednostkę budżetową Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, zwany dalej MOPS, do realizacji zadań określonych przepisami prawa jako zadania ośrodka pomocy społecznej, jako zadania miejskiego ośrodka pomocy społecznej w miastach na prawach powiatu oraz innych zadań Miasta Krakowa, określonych w Statucie MOPS stanowiącym załącznik do Uchwały.”

2. § 3 uchwały otrzymuje brzmienie:

„Udziela się Dyrektorowi MOPS, Zastępcom Dyrektora MOPS oraz Kierownikom Filii i Działów MOPS upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w celu wykonywania zadań określonych w § 1.”

3. W miejsce załącznika do uchwały nr XXVI/254/95 Rady Miasta Krakowa z dnia 19 lipca 1995 r. wprowadza się załącznik w brzmieniu określonym niniejszą uchwałą.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Zarządowi Miasta Krakowa.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia w Gazecie Urzędowej Miasta Krakowa, z mocą obowiązującą od 1 stycznia 1999 r.

Statut Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Krakowie

Dział I. Przepisy ogólne

§ 1

1. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Krakowie, zwany dalej MOPS, jest samodzielną jednostką organizacyjną nie posiadającą osobowości prawnej, działającą jako wyodrębniona jednostka budżetowa Miasta Kraków.
2. MOPS realizuje:
  - a) zadania Miasta Krakowa w zakresie pomocy społecznej, będące zadaniami gminy, własne oraz zlecone z zakresu administracji rządowej, nałożone ustawami albo wykonywane na podstawie porozumień z organami administracji rządowej,
  - b) zadania Miasta Krakowa w zakresie pomocy społecznej jako miasta na prawach powiatu, własne oraz z zakresu administracji rządowej realizowane przez Miasto Kraków,
  - c) inne zadania Miasta Krakowa określone jako zadania MOPS w niniejszym Statucie, lub wynikające z przepisów prawa.
3. MOPS podlega bezpośrednio Zarządowi Miasta Krakowa.

§ 2

1. MOPS jest podstawową jednostką organizacyjną Systemu Pomocy Społecznej w Mieście Krakowie, którego kształt określa odrębna uchwała Rady Miasta Krakowa.
2. MOPS koordynuje działalność Systemu Pomocy Społecznej Miasta Krakowa.
3. Zgodnie z uchwałą, o której mowa w ust. 1, oprócz MOPS w skład Systemu Pomocy Społecznej wchodzi:
  - a) prowadzone, finansowane albo dofinansowane przez Miasto Kraków:
    - 1) domy pomocy społecznej,
    - 2) dzienne domy pomocy społecznej,
    - 3) środowiskowe domy samopomocy,
    - 4) placówki opiekuńczo-wychowawcze,,
    - 5) Ośrodek Interwencji Kryzysowej,
    - 6) placówki pomocy dla kobiet z dziećmi,
    - 7) placówki pomocy bezdomnym,
    - 8) warsztaty terapii zajęciowej,
    - 9) ośrodki wsparcia w postaci świetlic środowiskowych dla dzieci i młodzieży,
    - 10) ośrodki wsparcia nie wymienione w punktach 1-9,
  - b) prowadzone, finansowane albo dofinansowane przez Miasto Kraków programy pomocy społecznej realizowane na terenie Miasta Krakowa dla mieszkańców Miasta Krakowa.
4. Zasady funkcjonowania jednostek organizacyjnych, o których mowa w ust. 2 pkt a) oraz zależności pomiędzy MOPS a tymi jednostkami określają niniejszy statut, regulamin organizacyjny MOPS, statuty i regulaminy organizacyjne tych jednostek albo umowy i porozumienia dotyczące finansowania albo dofinansowania działalności, o której mowa w ust. 2 i 3.

§ 3

1. Siedzibą MOPS jest Kraków.
2. Terenem działalności MOPS jest obszar Miasta Krakowa.

Dział II. Cele i zadania MOPS.

§ 4

Celem działalności MOPS jest:

1. doprowadzenie do możliwie pełnego usamodzielnienia osób i rodzin oraz doprowadzenie do integracji osób i rodzin ze środowiskiem;
2. umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężanie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie pokonać, wykorzystując własne środki, możliwości i uprawnienia oraz zapobieganie powstawaniu takich sytuacji.

§ 5

MOPS działa na podstawie obowiązującego prawa, w szczególności w oparciu o przepisy:

- 1) ustawy z dnia 29 listopada 1990 r. o pomocy społecznej (tekst jedn. Dz. U. z 1998 r. Nr 64, poz. 414 z późn. zm.), zwanej dalej ustawą o pomocy społecznej,
- 2) ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (tekst jedn. Dz. U. z 1996 r. Nr 13, poz.74, z późn. zm.),
- 3) ustawy z dnia 5 czerwca 1998 r. o samorządzie powiatowym (Dz. U. Nr 91, poz. 578 z późn. zm.),
- 4) ustawy z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (Dz. U. Nr 123, poz. 776 z późn. zm.),
- 5) ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153 z późn. zm.),
- 6) ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz.535 z późn. zm.),
- 7) ustawy z dnia 1 grudnia 1994 o zasiłkach rodzinnych i pielęgnacyjnych (Dz. U. z 1995 r. Nr 4, poz. 17, z późn. zm.),
- 8) ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (tekst jedn. Dz. U. z 1996 r. Nr 67, poz. 329 z późn. zm.),
- 9) ustawy z dnia 24 stycznia 1991 r. o kombatantach oraz niektórych osobach będących ofiarami represji wojennych i okresu powojennego (tekst jedn. Dz. U. Nr 142, poz. 950 z późn. zm.),
- 10) ustawy z dnia 7 stycznia 1993 r. o planowaniu rodziny, ochronie płodu ludzkiego i warunkach dopuszczalności przerywania ciąży (Dz. U. Nr 17, poz. 78 z późn. zm.),
- 11) kodeksu postępowania administracyjnego,
- 12) ustawy z dnia 26 listopada 1998 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 155, poz. 1014),
- 13) ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 1994 r. Nr 121, poz. 591 z późn. zm.).

§ 6

Zadania MOPS obejmują:

- 1) tworzenie warunków organizacyjnych funkcjonowania pomocy społecznej, w tym rozbudowy niezbędnej infrastruktury socjalnej,
- 2) analizę i ocenę zjawisk rodzących zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej,
- 3) pracę socjalną rozumianą jako działalność zawodową mającą na celu udzielanie pomocy osobom i rodzinom we wzmocnieniu lub odzyskaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.
- 4) zaspokajanie niezbędnych potrzeb życiowych osób i rodzin w szczególności poprzez:
  - a) świadczenie usług przewidzianych ustawą o pomocy społecznej oraz innymi przepisami,
  - b) przyznawanie i wypłacanie świadczeń, przewidzianych ustawą o pomocy społecznej, oraz innymi przepisami.
- 5) dokonywanie analiz stanu pomocy społecznej i ocena efektów jej działalności w mieście,
- 6) opracowywanie miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
- 7) współdziałanie z grupami i społecznościami lokalnymi, mające na celu rozwijanie w nich zdolności do samodzielnego rozwiązywania własnych problemów,
- 8) organizowanie różnorodnych form pomocy, a także udział w rozwijaniu infrastruktury odpowiadającej zmieniającym się potrzebom społecznym,
- 9) koordynacja działań pomocy społecznej w Mieście Krakowie,
- 10) projektowanie budżetu w zakresie zadań statutowych i ustawowych MOPS,
- 11) właściwa organizacja pracy dla realizacji zadań i racjonalne gospodarowanie środkami przyznanymi w budżecie miasta Krakowa.
- 12) inspirowanie i podejmowanie działań profilaktycznych,
- 13) orzecznictwo o stopniu niepełnosprawności.

§ 7

Do zadań MOPS należy również zapewnienie warunków realizacji zadań statutowych.

§ 8

1. Do zadań MOPS w zakresie wykonywania zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej należy:
  - 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych i specjalnych celowych
  - 2) przyznawanie pomocy rzeczowej,
  - 3) przyznawanie pomocy w naturze na ekonomiczne usamodzielnienie,
  - 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłków i pożyczek na ekonomiczne usamodzielnienie,
  - 5) prowadzenie ośrodków wsparcia dziennego pobytu, w tym dziennych domów pomocy społecznej oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki,
  - 6) inne zadania z zakresu pomocy społecznej wynikające z rozeznanych potrzeb miasta wykonywane na podstawie uchwały Rady Miasta.
2. Do zadań MOPS w zakresie wykonywania zadań własnych gminy z zakresu pomocy społecznej o charakterze obowiązkowym należy:
  - 1) udzielanie schronienia, posiłku, w szczególności w noclegowniach i domach dla bezdomnych, niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym,
  - 2) świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych w miejscu zamieszkania,

- 3) pokrywanie wydatków na świadczenia zdrowotne, w tym osób bezdomnych i innych, które nie mają żadnych źródeł utrzymania i nie są objęte ubezpieczeniem zdrowotnym.
  - 4) udzielanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego,
  - 5) praca socjalna,
  - 6) sprawienie pogrzebu.
3. Do zadań MOPS w zakresie wykonywania zadań zleconych gminie z zakresu pomocy społecznej należy:
- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, renty socjalnej, przysługujących dodatków do świadczeń,
  - 2) przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych, gwarantowanych okresowych i specjalnych okresowych,
  - 3) opłacanie składek na ubezpieczenie emerytalne i rentowe osobom pobierającym zasiłek stały, gwarantowany zasiłek okresowy oraz osobom, o których mowa w art. 31b ust. 2 i ust. 3 ustawy, o której mowa w § 5 pkt 1,
  - 4) przyznawanie i wypłacanie zasiłku celowego na pokrycie wydatków powstałych w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej,
  - 5) przyznawanie zasiłku celowego w formie biletu kredytowanego,
  - 6) świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych, przysługujących na podstawie przepisów o ochronie zdrowia psychicznego,
  - 7) organizowanie, prowadzenie lub nadzór nad prowadzeniem środowiskowych domów samopomocy,
  - 8) przyznawanie i wypłacanie zasiłków dla kobiet w ciąży i wychowujących dzieci,
  - 9) przyznawanie i wypłacanie kombatantom i innym osobom uprawnionym pomocy pieniężnej,
  - 10) inne zadania wynikające z rządowych programów pomocy społecznej bądź innych ustaw, mających na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin po zapewnieniu odpowiednich środków.
4. Do zadań MOPS w zakresie wykonywania innych zadań zleconych gminie należy:
- 1) przyznawanie i wypłacanie zasiłków rodzinnych i pielęgnacyjnych w przypadkach, o których mowa w art. 20 ust. 1 pkt 10 ustawy o której mowa w § 4 pkt 7,
  - 2) opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające rentę socjalną, zasiłek stały, zasiłek stały wyrównawczy lub gwarantowany zasiłek okresowy,
  - 3) inne zadania wynikające z ustaw, mające na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin, po zapewnieniu odpowiednich środków.

§ 9

1. Do zadań MOPS w zakresie wykonywania zadań własnych powiatu z zakresu pomocy społecznej należy:
  - 1) organizowanie i zapewnienie usług o określonym standardzie w domach pomocy społecznej zapewniających całodobową opiekę oraz kierowanie osób ubiegających się o przyjęcie do domu pomocy społecznej,
  - 2) opracowywanie miejskiej strategii rozwiązywania problemów społecznych,
  - 3) udzielanie informacji o prawach i uprawnieniach,
  - 4) organizowanie specjalistycznego poradnictwa,
  - 5) udzielanie schronienia, posiłku, niezbędnego ubrania sprawienie pogrzebu osobom bezdomnym przebywającym na terenie miasta, które zerwały w sposób trwały związku

- z gminą, na terenie której miało miejsce zdarzenie powodujące bezdomność,
- 6) prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej,
  - 7) zapewnienie szkolenia i doskonalenia zawodowego kadr pomocy społecznej z terenu powiatu,
  - 8) doradztwo metodyczne dla pracowników socjalnych,
  - 9) pomoc w integracji ze środowiskiem osób opuszczających niektóre rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych, zakładów dla nieletnich i rodzin zastępczych.
2. Do zadań MOPS w zakresie wykonywania zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat z zakresu pomocy społecznej należy:
- 1) przyznawanie oraz wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą o pomocy społecznej osobom bezdomnym, przebywającym na terenie miasta, które zerwały w sposób trwały związki z gminą, na terenie której miało miejsce zdarzenie powodujące bezdomność,
  - 2) pokrywanie kosztów podstawowej opieki zdrowotnej osobom bezdomnym, o których mowa w punkcie poprzednim,
  - 3) przyznawanie specjalnego świadczenia pieniężnego dla osób opuszczających niektóre rodzaje placówek opiekuńczo-wychowawczych, zakładów dla nieletnich i rodzin zastępczych,
  - 4) organizowanie opieki w rodzinach zastępczych oraz udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania umieszczonych w nich dzieci,
  - 5) pomoc uchodźcom na podstawie art. 33 ustawy o pomocy społecznej,
  - 6) organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo-wychowawczych, o których mowa w art. 2a ust. 1 pkt 13 ustawy o pomocy społecznej.
3. Do zadań MOPS w zakresie wykonywania innych zadań z zakresu administracji rządowej realizowanych przez powiat należy:
- 1) rehabilitacja społeczna osób niepełnosprawnych,
  - 2) podejmowanie działań zmierzających do ograniczania skutków niepełnosprawności i likwidacji barier,
  - 3) powoływanie i odwoływanie oraz zapewnienie funkcjonowania miejskiego zespołu do spraw orzekania o stopniu niepełnosprawności,
  - 4) udzielanie pożyczki osobie niepełnosprawnej na rozpoczęcie działalności gospodarczej oraz pomoc dla osób niepełnosprawnych prowadzących działalność gospodarczą na dofinansowanie do wysokości 50% oprocentowania kredytu bankowego zaciągniętego na kontynuację działalności,
  - 5) pomoc dla pracodawców w postaci zwrotu kosztów zatrudnienia osoby niepełnosprawnej,
  - 6) refundacja kosztów szkoleń osób niepełnosprawnych przeprowadzonych u pracodawcy,
  - 7) przedstawianie wniosków do planu finansowo-rzeczowego PFRON w zakresie zadań realizowanych przez Miasto Kraków oraz sprawozdania rzeczowo-finansowe o zadaniach zrealizowanych z otrzymanych z PFRON środków,
  - 8) opracowywanie i przedstawianie planów zadań i informacji z prowadzonej działalności w zakresie realizacji ustawy o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych oraz ich udostępnianie na potrzeby samorządu województwa
  - 9) realizacja dla kombatantów i osób represjonowanych zadań z zakresu opieki zdrowotnej i usług opiekuńczych
  - 10) analiza sytuacji życiowej kombatantów i osób represjonowanych oraz podejmowanie w tym zakresie stosownych inicjatyw,

- 11) świadczenie pomocy w przygotowywaniu udokumentowanych wniosków o przyznanie w drodze wyjątku emerytur i rent
- 12) wypłacanie świadczeń przewidzianych ustawą, o której mowa w § 5 pkt 7, bezdomnym, którym udzielana jest pomoc na podstawie art. 10a pkt 5) i art. 11a pkt 2) ustawy o pomocy społecznej,

§ 10

Do zadań MOPS należy ponadto wykonywanie innych zadań Miasta Krakowa z zakresu pomocy społecznej, określonych w porozumieniach zawartych z organami administracji rządowej.

§ 11

MOPS może wytaczać na rzecz obywateli powództwa o roszczenia alimentacyjne.

§ 12

MOPS może kierować wnioski o ustalenie niezdolności do pracy i stopnia niepełnosprawności do organów określonych odrębnymi przepisami.

§ 13

1. MOPS współdziała z prowadzącymi działalność na terenie miasta Krakowa organizacjami społecznymi, Kościołem katolickim, innymi kościołami, związkami wyznaniowymi, fundacjami, stowarzyszeniami, pracodawcami oraz osobami fizycznymi i prawnymi w celu realizacji określonych zadań z zakresu pomocy społecznej.
2. MOPS może wspierać finansowo działalność podmiotów, o których mowa w ust. 1, jeżeli realizują zadania z zakresu pomocy społecznej, zgodnie z zasadami ustalonymi przez odpowiedni organ Miasta Krakowa.
3. MOPS może zlecić wymienionym w ust. 1 podmiotom, za ich zgodą, w trybie pisemnego porozumienia, realizację określonych zadań z zakresu pomocy społecznej, przyznając na ten cel środki pieniężne.
4. MOPS sprawuje nadzór nad sposobem wykonywania porozumień, o których mowa w ust. 3 oraz kontroluje wydatkowanie środków przekazywanych zgodnie z ust. 2.

Dział III. Organizacja i zarządzanie MOPS.

§ 14

1. Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej kieruje i reprezentuje go na zewnątrz Dyrektor MOPS, mianowany przez Zarząd Miasta Krakowa.
2. Dyrektor MOPS wykonuje czynności pracodawcy w stosunku do osób zatrudnionych w MOPS.
3. Dyrektor MOPS jest umocowany w ramach zwykłego zarządu do składania oświadczeń woli i dokonywania czynności prawnych związanych z funkcjonowaniem MOPS, mających na celu realizację zadań statutowych MOPS, wobec wszystkich władz, organów, instytucji, przedsiębiorstw i banków oraz do występowania i prowadzenia w imieniu Miasta Krakowa

spraw przed sądami w charakterze strony, wnioskodawcy, uczestnika postępowania, z prawem do udzielania dalszych pełnomocnictw.

4. Dyrektor MOPS jest upoważniony do umarzania, w sytuacjach przewidzianych w ustawie o pomocy społecznej, należności wynikających z umów pożyczki na ekonomiczne usamodzielnienie.
5. Dla realizacji zadań statutowych MOPS Dyrektor MOPS jest uprawniony do podejmowania decyzji w formie zarządzeń, regulaminów i instrukcji.
6. Dyrektor MOPS składa Radzie Miasta Krakowa coroczne sprawozdanie z działalności MOPS oraz przedstawia potrzeby w zakresie zadań pomocy społecznej.
- 7.

§ 15

Podział na wewnętrzne komórki organizacyjne i ich szczegółowy zakres działania określa Dyrektor MOPS w Regulaminie Organizacyjnym, zatwierdzanym przez Zarząd Miasta Krakowa.

§ 16

1. MOPS sprawuje nadzór nad prowadzonymi przez Miasto Kraków:
  - 1) domami pomocy społecznej,
  - 2) dziennymi domami pomocy społecznej,
  - 3) środowiskowymi domami samopomocy,
  - 4) placówkami opiekuńczo-wychowawczymi, o których mowa w art. 2a ust. 1 pkt 13 ustawy o pomocy społecznej,
  - 5) Ośrodkiem Interwencji Kryzysowej,
  - 6) ośrodkami wsparcia nie wymienionymi w punktach 1-5.
2. Zakres nadzoru, o którym mowa w ust.1 obejmuje:
  - 1) opiniowanie i kontrolę realizacji zadań statutowych,
  - 2) koordynację zadań realizowanych przez poszczególne jednostki organizacyjne,
  - 3) konsultowanie i opiniowanie rocznych i wieloletnich planów rzeczowo-finansowych,
  - 4) inicjowanie analiz umożliwiających wnioskowanie o umieszczanie zadań w planach finansowych,
  - 5) konsultowanie i opiniowanie sprawozdań z działalności jednostek,
  - 6) inne czynności nadzoru określone w statutach jednostek.
3. Kierowników jednostek organizacyjnych, o których mowa w ust. 1 zatrudnia i zwalnia Zarząd Miasta Krakowa, na wniosek Dyrektora MOPS.

Dział IV. Gospodarka finansowa MOPS.

§ 17

1. MOPS prowadzi gospodarkę finansową jako jednostka budżetowa Miasta Krakowa, zgodnie z zasadami określonymi w ustawie, o której mowa w § 5 pkt 12 i 13.
2. Posiada wyodrębniony rachunek bankowy.
3. MOPS w szczególności:
  - a) pokrywa swoje wydatki bezpośrednio z budżetu Miasta Krakowa,
  - b) odprowadza dochody na rachunek dochodów budżetu Miasta Krakowa.

4. Podstawą gospodarki finansowej MOPS jest plan finansowy, opracowany na podstawie uchwały budżetowej uchwalanej przez Radę Miasta Krakowa.
5. Dyrektor MOPS może, w celu realizacji zadań MOPS, zaciągać zobowiązania pieniężne do wysokości kwot wydatków określonych w zatwierdzonym planie finansowym MOPS.
6. Zaciąganie zobowiązań przez Dyrektora MOPS wymaga kontrasygnaty Głównego Księgowego.

Elementy Systemu Pomocy Społecznej

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej

1. Dyrektor, ul. Józefińska 14
2. Zastępca Dyrektora ds. Pomocy Osobom Starszym i Niepełnosprawnym, ul. Józefińska 14
3. Zastępca Dyrektora ds. Pomocy Rodzinie, ul. Józefińska 14
4. Dział Doradztwa i Nadzoru Merytorycznego, ul. Józefińska 14
5. Dział Pomocy Osobom Starszym i Niepełnosprawnym, ul. Józefińska 14
6. Dział Rehabilitacji Zawodowej i Społecznej, ul. Józefińska 14
7. Dział Organizacyjny, ul. Józefińska 14
8. Dział Finansowo- Księgowy, ul. Józefińska 14
9. Powiatowy zespół ds. orzekania o stopniu niepełnosprawności, ul. Józefińska 14
10. Sekcja Planowania i Analiz, ul. Józefińska 14
11. Filia Nr 1, dla dzielnic II-III ul. Rogozińskiego 5
12. Filia Nr 2, dla dzielnic IV-VI al. Słowackiego 44
13. Filia Nr 3, dla dzielnic IX-XIII ul. Józefińska 14
14. Filia Nr 4, dla dzielnic XIX-XVIII os. Szkolne 34
15. Filia Nr 5, dla dzielnicy VIII ul. Praska 52
16. Filia Nr 6, dla dzielnicy I ul. Dietla 64
17. Filia Nr 7, dla dzielnic V-VII al. Słowackiego 46
18. Dział Pomocy Bezdomnym, ul. Filarecka 17 a

Placówki opiekuńczo- wychowawcze

Placówki publiczne:

1. Dom Dziecka Nr 1, ul. Krupnicza 38
2. Dom Dziecka Nr 3, ul. Górników 27
3. Dom Dziecka Nr 6, os. Górali 19
4. Dom Dziecka Nr 7, ul. Naczelną 12
5. Dom Dziecka Nr 9, ul. Modrzewiowa 25
6. Dom Dziecka Nr 10, ul. Ks. Jerzego Popiełuszki 36
7. Dom Dziecka Nr 11, al. Pod Kopcem 10 a
8. Zespół Placówek Opiekuńczo- Wychowawczych Nr 1, os. Szkolne 27
9. Zespół Placówek Opiekuńczo Wychowawczych Nr 2, ul. Chmielowskiego 6
10. Zespół Placówek Opiekuńczo Wychowawczych Nr 3, ul. Parkowa 12
11. Placówka Opiekuńczo - Wychowawcza „Przyjazny dom”, ul. Aleksandry 19
12. Pogotowie Opiekuńcze, ul. Górka Narodowa 116

Placówki niepubliczne:

1. Ośrodek Wychowawczy ss Służebniczek NMP, ul. Lenartowicza 4
2. Dom Dziecka św. Ludwiki, ul. Piekarska 4/6
3. Dom Dziecka dla Dziewcząt, ul. Siemiradzkiego 31
4. Ośrodek Opiekuńczo- Wychowawczy „Dzieło Pomocy Dzieciom” , ul. Rajska 10
5. Rodzinny Dom Dziecka im. Najświętszej Rodziny, ul. Źródłana 17

Interwencja kryzysowa

1. Ośrodek Interwencji Kryzysowej, ul. Radziwiłłowska 8b
2. Schronisko dla Ofiar Przemocy, os. Krakowiaków 46
3. Telefon zaufania 413-71-33

Domy Pomocy Społecznej

Publiczne Domy Pomocy Społecznej:

1. DPS, ul. Łanowa 41
2. DPS, ul. Łanowa 43a
3. DPS, ul. Łanowa 41b
4. DPS, ul. Łanowa 39
5. DPS, ul. Łanowa 43b
6. DPS, ul. Helclów 2
7. DPS, ul. Zielna 41
8. DPS, ul. Krakowska 55
9. DPS, ul. Babińskiego 25
10. DPS, ul. Radziwiłłowska 8
11. DPS, os. Sportowe 9
12. DPS, ul. Kluzeka 6
13. DPS, ul. Praska 25
14. DPS, os. Szkolne 28
15. DPS, os. Hutnicze 5

Niepubliczne Domy Pomocy Społecznej:

1. DPS, ul. Podgórki Tynieckie 96
2. DPS, ul. Krowoderska 7

Dzienne Domy Pomocy Społecznej

1. Miejskie Dzielne Domy Pomocy Społecznej Nr1, ul. Jana Sas-Zubrzyckiego 10
2. Miejskie Dzielne Domy Pomocy Społecznej Nr 2 , ul. Kielecka 20
3. Miejskie Dzielne Domy Pomocy Społecznej Nr 3 , ul. Korczaka 4
4. Miejskie Dzielne Domy Pomocy Społecznej Nr 4 ul. Sudolska 7
5. Miejskie Dzielne Domy Pomocy Społecznej Nr 5, Nad Sudołem 32

Środowiskowe Domy Samopomocy

Niepubliczne:

1. Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Warszawska 1/9- dla osób upośledzonych umysłowo
2. Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Komandosów 18- dla osób upośledzonych umysłowo
3. Środowiskowy Dom Samopomocy, ul. Józefa 1- dla osób chorych psychicznie

Publiczny:

1. Środowiskowy Dom Samopomocy „Vita”, os. Młodości 8- dla osób chorych psychicznie

Warsztaty Terapii Zajęciowej

1. WTZ- przy Państwowym Szpitalu Klinicznym CM UJ, ul. Strzelecka 3/5
2. WTZ- przy Domu Pomocy Społecznej, os. Hutnicze 5
3. WTZ- przy Krakowskim Centrum Rehabilitacji, ul. Modrzewiowa 22
4. WTZ- przy Domu Pomocy Społecznej, ul. Łanowa 41 b
5. WTZ- przy Zarządzie Dzielnicowym TPD, os. Stalowe 9
6. WTZ- przy Fundacji im. Brata Alberta, os. Dywizjonu 303
7. WTZ- przy Krakowskim Szpitalu Neuropsychiatrycznym, ul. Babińskiego 29
8. WTZ- przy Samodzielnym Publicznym Zakładzie Opieki Zdrowotnej „Krowodrza”, al. Krasieńskiego 18

Świetlice socjoterapeutyczne

1. Świetlica Terapeutyczna Chatka Puchatka TPD, ul. Rózyckiego 5
2. Katolicka Świetlica Profilaktyczno- Wychowawcza „Oratorium”, ul. Aleksandry 1
3. Ośrodek Profilaktyczno- Wychowawczy „Qvo Vadis, ul. Zamojskiego 1
4. Świetlica Terapeutyczna TPD, al. Słowackiego 44
5. Świetlica Profilaktyczno- wychowawcza TPD „Promyk”, ul. Pawła Włodkowica 7a
6. Ośrodek Pomocy Psychologiczno- Pedagogicznej Dzieci Młodzieży i ich Rodzin, ul. Radzikowskiego 29
7. Świetlica Profilaktyczno- Wychowawcza TPD, ul. Augustiańska 22

Noclegownie

1. Miejska Noclegownia dla Bezdomnych Mężczyzn, ul. Makuszyńskiego 19
2. Przytulisko im. Św. Brata Alberta dla Bezdomnych Mężczyzn, ul. Kościuszki 23
3. Przytulisko im. św. Brata Alberta dla Bezdomnych Kobiet, ul. Malborska 64b
4. Ogrzewalnia, ul. Skawińska 6
5. Noclegownia dla Bezdomnych Narkomanów, ul. Krzemieniecka 63

